

Začína sa „súmrak Západu“
a „storočie Ázie“

Rusi menia dátum...
...ukončenia 2. svetovej vojny!

Ako Hitler plánoval
slovanský holokaust?

Naša anketa

„Upratovačom“ sochy maršala I. S. Koneva v Prahe nešlo o to, aby jej odstránením pred očami sami zabudli na skutočné dejiny. Im, potomkom stúpcov Heydricha, ktorých Hitler nazýval cyklistami (vraj zohnú chrbát a šliapu), ide o to, aby si na objektívne dejiny práve ich potomkovia ani len nespomenuli. Alebo to vnímate inak?

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava:

– Títo exoti sa chcú zapáčiť svojim chlebobdarcom. Je na škodu, že zdegenerované školstvo za 30 rokov mohlo vyplodiť na oboch brehoch rieky Moravy nevzdelaných ľudí, ktorí zastupujú štáty bez znalosti konkrétne historických skutočností. Otvára sa mi nožik vo vrecku a môj nebohý otec – bojovník proti fašizmu sa obracia v hrobe.

Majú šťastie, že na vlastnej koži nezažili hrôzy vojny. Tragédiou spoločnosti je, že im neumožnila, aby na vlastnej koži skúsili aspoň týždenný pobyt v zimných mrazoch, v letných horúčavách, za dažďa v Boleticiach, alebo na Lešti. Potom by sa v ich chorých mozgoch nemohli vytvoriť zverstvá, ktoré páchajú na tých, vďaka ktorým žijú.

Václav Homišan, predseda ObIV SZPB, Stará

Lubovňa: – Nech si starosta a celé zastupiteľstvo Prahy 6 a taktiež vláda ČR spytujú svedomie za ich barbarské činy. Triezvo zmyšľajúcemu človeku sa až rozum zastavuje nad tým, ako ľudia dokážu v takom krátkom čase zabudnúť na skutočné objektívne historické fakty, ktoré nemôže zmeniť a vymazať ani čas dejín a tobôž nie oni, „upratovači“ symbolov 2. svetovej vojny. Nech budú títo „páni“ radi, že český národ doposiaľ nezopakoval pražskú defenestráciu z rokov 1419 alebo 1618.

Marián Lukáč, tajomník ObIV SZPB, Michalovce:

– Z odstraňovania sochy maršala Koneva v Prahe som sa zhrozil. Skutočne sa Čechom čudujem, že to mohli dopustiť, ale zároveň sa pýtam, prečo to väčšina dovolila?

Česká mentalita, čo si z dejín pamätám, keď to nebolo po vôli väčšine, tak vyhádzala konšelov z okien. Dnes by si mali Česi uvedomiť, kto ich vlastne oslobodil.

Štát, ktorý si neváži svojich osloboditeľov, je štátom chudobným nielen úctou, ale aj svojim duchom. Len nech si Česi znova vypočujú akú výzvu vysielali pri Pražskom povstaní, keď im išlo o všetko, ale hlavne o nezničenie Prahy.

Peter Kober, podpredseda ObIV SZPB, Stará Lubovňa: – Veľa osobností a organizácií hodnotí ten-

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Splnený sen

93-ročný účastník Veľkej vlasteneckej vojny Gabrauf Garejev z Baškirska si v marci splnil svoj dávny sen, keď si sadol za riadiace páky tanku T-72 v jeho najmodernejšej verzii B3. Garejev totiž cez vojnu prešiel celú bojovú cestu na legendárnom tanku T-34 ako vodič-mechanik. Vojnovému hrdinovi, ktorý začal oslobodzovať svoju vlasť už ako 17-ročný, sa osobne venoval zástupca veliteľa armády generál Vjačeslav Gurov. Zorganizoval mu exkurziu po Tockom polygónu, pričom mu venoval dar tankistov Centrálného vojenského okruhu RF v podobe unikátnych slúchadiel, na ktorých bol zaznamenaný aj volací znak bývalého frontáka.

–r–

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXV 29. 4. 2020 Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

9

Pripomenieme si 75. výročie víťazstva nad fašizmom

Prezidentka SR Zuzana Čaputová položila veniec vďaka na oslavách 75. výročia SNP v Banskej Bystrici.

Valné zhromaždenie OSN v rezolúcii 59/26 z 22. novembra 2004 vyhlásilo 8. a 9. máj za Dni spomienok a zmierenia na počesť všetkých, čo zomreli v čase 2. sv. vojny. V SR si Deň víťazstva nad fašizmom pripomíname 8. mája. V bývalom Sovietskom zväze, v Izraeli... i v terajšej Ruskej federácii tento sviatok oslavujú 9. mája.

Kapitulácia nemeckých branných síl bola podpísaná v noci z 8. na 9. mája 1945 v sídle sovietskeho štábu v Berlíne-Karlhorste.

Čo by sa stalo so Slovenskom a Slováckmi, keby nacizmus a fašizmus v 2. sv. vojne zvíťazili?

Prezidentka SR Zuzana Čaputová: – Vďaka historikom máme jasnú odpoveď. Buď by boli Slováci úplne asimilovaní, ponemčení a ako národ by zmizli. Alebo by boli zámerne udržiavaní na nižšej civilizačnej úrovni, aby mohli otrocky slúžiť

takzvanej vyššej rase. V nacistických archívoch sa o tom našli nespochybniteľné dôkazy.

Vďaka okolnosti, že sa mnohé národy sveta spojili – a my sme boli medzi nimi – sa podarilo fašizmus poraziť. Obete slovenských a českých vojakov, ktorí sú pochovaní na Dukle, sovietskych vojakov, pochovaných na Slavíne, padlých Rumunov na cintoríne vo Zvolene, neboli márne. Aj im vďačíme za to, že sa ľudská civilizácia môže rozvíjať humánnym a demokratickým spôsobom. Slovenská

republika ako slobodný a suverénny štát existuje iba vďaka tomu, že fašizmus bol porazený. Na túto pravdu nesmieme nikdy zabudnúť a musíme si ju aj po trištvrte storočí stále pripomínať.

Aký je odkaz Dňa víťazstva nad fašizmom pre dnešnú i budúce generácie?

Minister obrany SR Jaroslav Nad': – Porážka nacizmu a fašizmu v Európe a Deň víťazstva 8. mája 1945 patrí k najvýznamnejším európskym medzinárodným a novodobým dejinám. Víťazstvo protinacistickej koalície ukončilo tragédie 2. svetovej vojny, vraždenia civilistov, rasistického a antisemitského besnenia, (Pokračovanie na str. 3)

O 75 sviečkach

3. časť postrehov o omyloch RTVS

V tejto časti sme sa pozreli na príspevky, ktoré boli odvysielané od 7. do 22. apríla 2020.

7. 4. 2020: V príspevku „Ludvík Svoboda, osloboditeľ a politik“ zazneli aj tieto slová: „Namiesto plánovaných päť dní trvali boje o Duklu 51 dní...“

Kde RTVS vzala tento počet, to je záhada. Karpatsko-duklianska operácia sa začala 8. septembra a čs. „duklianska“ hranica bola prekročená 6. októbra, čo nie je ani mesiac.

V Rusku sa začína akcia „Naše víťazstvo 75“

Agentúra strategických iniciatív a projekt „Generácia zaistennej budúcnosti“ odštartovali akciu „Naše víťazstvo 75“, v rámci ktorej sa budú rozprávať príbehy o svojich príbuzných, ktorí bojovali vo Veľkej vlasteneckej a 2. sv. vojne.

„Podme si spoločne zachovať naše dejiny,“ vyzval podpredseda ruskej Dumy Pjotr Tolstoj a uviedol, že vynútená samoizolácia je vhodným časom na nahliadnutie do rodinných albumov a rozpovedanie vojnových príbehov, ktoré ešte neboli vypovedané. (Podľa rla.ru z 11. 4. 2020)

Na zamyslenie:

Budúce generácie priznajú svoj záväzok voči červenej armáde rovnako bezpodmienečne, ako to robíme aj my, ktorí sme sa dožili toho, aby sme boli svedkami týchto veľkolepých úspechov.

Winston Churchill 22. 2. 1945

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

09

Ropa vo Venezuele je ruská?

Veľký podiel ropného priemyslu Venezuely už patrí ruskej vláde. Rozhodnutie o tom padlo 28. 3. 2020.

Hlavné mienkotvorné médiá sveta o tom veľa nehovoria, ale ak je to naozaj tak, v tom prípade ide o politickú bombu. Večer daného dňa totiž „Rosneft“ oznámil ukončenie svojej činnosti vo Venezuele a predal všetok majetok v krajine. Komu? „Rosneft“ predáva svoje aktíva vo Venezuele vláde

Ruskej federácie“. Biely dom vo Washingtone túto transakciu potvrdil.

Odteraz musí Rusko chrániť svoj majetok vo Venezuele, čiže útok na Venezuelu sa automaticky stane útokom na Rusko.

Pod ruský vplyv sa tak dostali najväčšie zásoby ropy vo svete. Pokiaľ Spojené štáty mali ilúziu, že získajú kontrolu nad nimi prostredníctvom samozvanca Guaidóa, „tlačiť“ na ruskú vládu bude príliš ťažké.

Rusko tak na začiatku apríla vyvesilo svoju zástavu nielen v Taliansku, ale aj vo Venezuele. Pokiaľ vo Washingtone sedia inteligentní ľudia, pochopia krásu toho, čo sa deje. Unipolárny svet ide do finále.

Podľa czechfreepress.cz, 6. 4. 2020

Na čom sa zakladá úspech Rusov v hyperzvuku?

Odstúpenie USA od zmluvy o protiraketovej obrane je jednou z hlavných príčin úspešných prác v oblasti hyperzvukových zbraní, vyhlásil pre RIA Novosti námestník ministra zahraničia RF Sergej Rjabkov.

„Ak by USA zo zmluvy nevystúpili, nevznikla by dnes situácia s novými systémami. Lenže Američania to stále nechcú chápať, nechcú pri-

jať túto prostú logiku. Odmietajú vidieť vzájomný vzťah medzi strategickou útočnou a strategickou obrannou výzbrojou,“ povedal Rjabkov.

Ak si to povieme jednoducho, tak „prvotnou príčinou prác a našich úspechov vo sfére konštrukcie nových systémov je práve odstúpenie USA od zmluvy o PRO“.

Podľa ria.ru, 17. 4. 2020

Predpoved' súmraku „epochy Západu“ a začiatku „storočia Ázie“

Pandémia koronavírusu zvýraznila súmrak „epochy Západu“ a začiatok „storočia Ázie,“ nazdáva sa redaktor Le Figaro Sebastien Falletti.

„Dlho očakávaný a neúprosny vzlet Ázijsko-tichooceánskeho regiónu a jeho nevyhnutný dôsledok – relatívny úpadok Západu – sa začal 11. septembra (2001 – pozn. Bojovník), aby otriasol ľudským myslením,“ prináša Russia Today článok listu Le Figaro.

Jeho autor Sebastien Falletti píše, že v ostatných rokoch mnohí hovorili, že „21. storo-

čie bude storočím Ázie,“ no príliš tomu neverili, pretože západné mocnosti sa stále držali na čele. Západ zhovieavo pozoroval „ázijských mravčekov,“ ktorí pracujú vo dne i v noci, a stavajú autostrády budúcnosti a mestá-utópie.

Lenže po tom, ako vírus vošiel do európskych domov seniorov a dedín, politický systém týchto štátov sa ukázal byť dezorientovaný a preťažný rozsahom tejto pandemickej vlny, ako aj zdravotníckeho systému.

Falletti si všimol, že v Ázii majú skúsenosť s atypickou pneumóniou z roku 2003, pre-

to bleskove prijali opatrenia na ochranu svojho obyvateľstva. Dokonca aj v prípade Číny, ktorej oficiálnu štatistiku autor považuje za zníženú, priznáva, že radikálne karanténne opatrenia značne obmedzili šírenie vírusu.

„Vírus nešetří západné demokracie, ktoré si zvykli počovať ostatný svet, honosiac sa prevahou svojho politického modelu, no ktoré stratili priestor na ekonomický manéver,“ píše redaktor a dodáva, „že rozvíjajúca sa Ázia predniesla Európe prednášku o politickej efektívnosti“.

Podľa vz.ru, 18. 4. 2020

Rusko je pre Poľsko hlavnou hrozbou

Autori novej poľskej „Stratégie národnej bezpečnosti 2020“ vyhlásili konanie Ruska za „hlavnú hrozbu“ pre Poľsko. Výňatky z dokumentu uverejnili noviny Rzeczpospolita.

Ruský minister zahraničia S. Lavrov na Mnichovskej konferencii o bezpečnosti vyzval, aby sa

prestal kultivovať fantóm „ruskej hrozby“ a prešlo sa k dialógu o otázkach bezpečnosti v Európe.

Prezident V. Putin uviedol, že všetci veľmi dobre vedia, že Rusko sa nechystá na niekoho útočiť a že mýtus o ruskej hrozbe zostáva výmyslom tých, ktorí chcú na tejto legende zarábať.

- r -

Tajná modernizácia atómových zbraní USA v Nemecku

USA zmodernizovali atómové hlavice B61, ktoré majú v Nemecku, uvádzajú médiá.

Der Spiegel na začiatku apríla napísali, že tajná operácia výmeny programového zabezpečenia na asi 20 hlaviciach bola

uskutočnená v USA na jeseň v minulom roku. Nemecko sa vtedy na dva dni stalo neatómovým štátom.

Samotné Nemecko sa vzdalo vlastníctva atómových zbraní. V roku 1991 ZSSR stiahlo z NDR všetky atómové komponenty, americké atómové hlavice však na území SRN zostali.

- r -

Teroristov vycvičili na americkej základni

Dvadsať sedem teroristov, ktorí sa v noci na 14. apríla vzdali sýrskej armáde, keď sa pokúšali opustiť zónu Et-Tanf, vyhlásilo, že prešli výcvikom na americkej základni v oblasti tábora Rukban. Uviedol to vedúci ruského Centra pre zmierenie znesvárených strán v Sýrii admirál Oleg Žuravľov. Ide o ďalší z radu dôkazov, že USA priamo podporovali, cvičili a financovali teroristov v Sýrii.

Podľa slov ruského admirála sa teroristi chys-

tali vzdať vládnym vojskám a vrátil sa k mierovému životu. Na hranici 55 kilometrovej bezpečnostnej zóny na nich zaútočila jednotka radikálnych banditov Magavir As-Saura, ktorí sú pod kontrolou USA.

„V dôsledku boja ozbrojenci prišli o tri automobily. Z boja dokázalo vyviaznuť 27 ľudí, ktorí sa v súčasnosti nachádzajú pod ochranou vládných vojsk v Palmyre,“ povedal admirál.

HSP, 16. 4. 2020 (výňatok)

Čo píšú iní

■ Líder mimoparlamentnej strany Socialisti.sk Eduard Chmelár o Programovom vyhlásení vlády...

Vyjadrenia, že v takýchto zložitých podmienkach nepripravovala programové vyhlásenie žiadna iná vláda na Slovensku, nie sú pravdivé.

„Košický vládný program sa pred 75 rokmi pripravoval v podmienkach, keď bolo Slovensko vyčerpané ôsmimi mesiacmi bojov, ktoré zanechali na našom území spustošenú krajinu – bola zničená tretina železničných tratí, viac ako polovica mostov, takmer 100 000 domov, rozsiahle územia boli zamínované, nehovoriac o prerušených dodávkach vody, elektriny, zásobovania potravinami.

Vtedajší politickí lídri dokázali v neporovnateľne horších technických a personálnych podmienkach vytvoriť najdôležitejšie programové vyhlásenie vlády v moderných dejinách Slovenska. Malo iba 13 strán, no je to doteraz najvýznamnejší program obnovy.“

Podľa HSP, 20. 4. 2020

■ Nemecko si virtuálne pripomenulo oslobodenie nacistických táborov

V Nemecku sa v nedeľu 19. apríla 2020 konali virtuálne spomienkové ceremónie pri príležitosti 75. výročia oslobodenia nacistických koncentračných táborov Sachsenhausen, Ravensbrück a Bergen-Belsen.

Podujatia, na ktorých sa mali pôvodne zúčastniť desiatky preživších, sa pre pandémiu koronavírusu presunuli výlučne do online sveta. Informovali o tom agentúry AP a AFP.

HSP, 19. 4. 2020 (výňatok)

■ Historik o tom, ako sa našli ostatky Hitlera

Ostatky vodcu Tretej ríše Adolfa Hitlera našla sovietska vojenská kontrarozvedka SMERSH v Berlíne 5. mája 1945, uviedol vedecký pracovník vojenských dejín Akadémie GŠ OS RF genpor. FSB vo výslužbe Alexander Zdanovič.

V rozhovore pre RIA Novosti povedal, že bolo dôveryhodne zistené, že ide o telo lídra nacistov. A taktiež dodal, že 2. mája 1945 sovietske vojská obsadili ríšsku kanceláriu a večer toho dňa našli neďaleko bunkra telá členov rodiny ríšskeho ministra propagandy J. Goebbelsa.

Zdanovič odmietol periodicky sa opakujúce vyhlásenia o tom, že Hitlerovi sa podarilo zachrániť útekem z Berlína. „Je to absolútna hlúposť. Môžem ešte raz jednoznačne potvrdiť: bolo jasne preukázané, že nájdené obhorené telo patrí práve Hitlerovi,“ podtrhol expert.

Podľa ria.ru, 19. 4. 2020

■ Vojna na juhu Slovenska (1)

„Mindent visza! Všetko naspät!“ Revizionistickí odporcovia Trianonu dostali nový impulz po návšteve Miklósa Hortyho u Adolfa Hitlera v roku 1936.

Horthy rozvíjal myšlienku útoku na Československo s cieľom „odstránenia rakovinového nádoru zo srdca Európy... Skôr-neskôr dôjde k zásahu a navyše za krátky čas by sme obsadili územie Slovenska,“ píše v monografii o Leviciach Mgr. Marta Švolíková.

Noveslovo.sk, 16. 4. 2020 (výňatok)

■ Nikolaj Starikov: ...odstraňovanie pamätníkov...

„...ohľadne Prahy, vlasovcov, okolo tohto mýtu. ...vážení priatelia, aby ste pochopili stupeň povstania našich československých priateľov.“

2. mája kapituloval Berlín. Nemecká posádka sa vzdala do zajatia. 5. mája, čiže tri dni po tom, sa začalo povstanie v Prahe. Čiže vojna bola už nielen skončená, ale prakticky bola vôbec ukončená. A až po tom sa československí vlastenci rozhodli povstať a oslobodiť si hlavné mesto od nemeckých okupantov. Tá divízia ROA pod velením Buničenka, ktorý sa vzdal do zajatia nie Nemcom, ale Rumunom... Stalin a jeho maršali hovorili, že Rumuni, to nie je národ, ale profesia. Najskôr útočili na Moskvu s Hitlerom a potom so Stalinom dobyli Berlín.

...Táto divízia začala komunikovať s Čechmi, ktorí sa pripravovali na povstanie. Treba priznať, že už aj vlasovcov, to jest zradcov, svrbeli päste, aby nimi udreli Nemcov... Táto divízia vošla do Prahy a vstúpila do boja s Nemcami. Rozpútali sa populčné boje.

Ona však neoslobodila Prahu! Pochopiac, že Američania neprídu, Buničenko vyviedol vojská z Prahy a pustil sa smerom

(Pokračovanie na str. 11)

Dňa 3. apríla 2020 položil na Slavíne veniec k 75. výročiu oslobodenia Bratislavy od fašistických okupantov veľvyslanec Bieloruska v SR Igor Leščena. Velvyslanectvo Bieloruskej republiky v SR

Pripomenieme si 75. výročie víťazstva nad fašizmom

(Dokončenie zo str. 1)

politických a antihumánnych represíí, bolestného holokaustu.

V podmienkach národných a vojenských tradícií si ctíme protinacistický a protifašistický odboj – hrdinstvá ľudí, ktorí sa vzopreli totalitnému režimu a jeho prísluhovačom, s cieľom bojovať za slobodu a demokraciu. Patrili k nim aj Slováci a Slovenky v Slovenskom národnom

povstaní, na východnom a západnom fronte, v severnej Afrike i na Blízkom východe, ako aj na iných miestach sveta.

Moja úcta patrí mnohým bezmenným hrdinom, ktorých si, pevne verím, čoskoro pripomenieme aj vybudovaním dôstojného protokolárneho pietneho miesta, Hrobu neznámeho vojaka v Bratislave.

Pripomínajme si a pamätajme

na tieto hrdinské činy aj preto, aby sme hrdo a nezlomne vytvorili mocnú ľudskú reťaz proti prítomným výčinom nenávisťi, vojnového besnenia, kriesenia neonacizmu a neofašizmu, najmä medzi mladou generáciou. Rozvíjaním kolektívnej pamäti si najlepšie uctíme hrdinov, ktorí nám v májových dňoch priniesli do Európy mier.

Vladimír Dobrovic

0 75 sviečkach 3. časť postrehov o omyloch RTVS

(Dokončenie zo str. 1)

15. 4. 2020: „Prešli z Buzuluku až do Prahy“. Zazneli tu slová „k vojakom sa pridávali aj bývalí partizáni, ku koncu konfliktu sa ich počet rátal na asi 60 tisíc“.

Tento počet sme si verifikovali s historikom Jozefom Bystrickým, ktorý uvádza, že vo vojskách zboru bolo pri príchode do Prahy 51 tisíc príslušníkov. Údaj RTVS však nie je nesprávny, pretože môže zahrňovať aj počty ľudí v mobilizačných strediskách.

19. 4. 2020: „Sviečka za židovských povstalcov“. Zazneli slová, že „ak holokaust vnímame ako celok, teda vraždenie Židov, Rómov, Slovanov, duševne chorých, homosexuálov... celkový počet obetí presiahol 10 miliónov. Najviac ich bolo zo židovskej komunity.“

Tento údaj nie celkom sedí s údajom, ktorý bol vyslovený 13. 4. v relácii „Sviečka za civilné obeť vojny“, kde RTVS uviedol, že v nacistických koncentračných táboroch bolo 3 milióny obetí.

Kedy si už začneme verejne priznávať pravdu, že nacisti cez 2. sv. vojnu najviac zlikvidovali Slovanov? Veď tu nejde o znižovanie utrpenia iných národov a národností. Ide tu len o dejinnú pravdu.

Vladimír Mikunda

Skončíme s partnerstvom s MS?

V tomto období sa rozpútal silný spor medzi bývalým vysokoškolským učiteľom Michalom Dienešom a tvorcami novin Matice slovenskej „Slovenské národné noviny“.

Tie si totiž v ostatnom čísle dovolili niečo, čo si Matica slovenská ako partner SZPB v žiadnom prípade nemôže dovoliť. V rubrike „Pripomíname si“ totiž uviedli, že 11. apríla 1945 vojská ukrajinskej a rumunskej armády oslobodili mesto Martin.

Michal Dieneš zareagoval práve na tieto slová a požiadal o spresnenie: „Akú konkrétne „ukrajinskú armádu – osloboditeľku Martina“ máte

na myslí? Bola to tá ukrajinská armáda, o ktorej sa dočítate tu? https://sk.wikipedia.org/wiki/Ukrajinsk%C3%A1_povstaleck%C3%A1_arm%C3%A1da.

Ak áno, potom bolo potrebné rovno uviesť, že mesto Martin oslobodzovali aj Banderovci, toto je najviac rozšírené pomenovanie pre túto bojovú jednotku, tým by to bolo pre čitateľa zrozumiteľnejšie“.

Keďže zo strany časti Matice slovenskej nejde o prvý podpásový úder proti protifašistickému odboju, SZPB by asi mal partnerstvo s touto inštitúciou denonsovať.

Vladimír Mikunda, šéfredaktor

Viedenský valčík víťazstva

Ruské ministerstvo obrany tentoraz vystavilo odtajnené dokumenty, ktoré sa týkajú oslobodenia Viedne (13. 4. 1945) od nemeckých fašistických okupantov.

Oslobodenie hlavného mesta Rakúska sa udialo v rámci Viedenskej útočnej operácie Červenej armády, ktorá prebiehala od 16. 3. do 15. 4. 1945.

Na webe Ministerstva obrany RF sa k tejto téme nachá-

dajú unikátne, doposiaľ neznáme dokumenty (vrátane fotografií), umiestnené v časti, ktorá má názov „Viedenský valčík víťazstva“. Je tam aj bojový denník 4. gardovej armády 3. UF, v ktorom je uvedené, že 13. apríla „vojská ar-

mády, dorážajúc protivníka, obsadili vo východnej časti Viedne 137 štvrtí, most cez Dunaj, severnú a severovýchodnú stanicu, k 14.00 hod. bol protivník úplne vytlačený z mesta a bojová činnosť na jeho území bola ukončená“.

Osobitné miesto majú medzi archívmi svedectvá vojnových zajatcov, hlavne v tom, ako sa voči nim správali vlašci.

Podľa ria.ru, 13. 4. 2020

Podakovanie predsedovi SZPB...

...od bývalého ministra obrany SR Petra Gajdoša:

„Vážený pán predseda, v súvislosti s ukončením môjho pôsobenia vo funkcii ministra obrany Slovenskej republiky, ktorú som vykonával v rokoch 2016 až 2020, Vám chcem poďakovať za spoluprácu a podporu.

Do ďalších rokov želim Vám i Vaším spolupracovníkom pevné zdravie, veľa neúchajúceho elánu a tiež spokojnosť, šťastie a pohodu v osobnom živote.“

Peter Gajdoš, v.r.
V Bratislave 19. marca 2020

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

to trestný čin odstránenia sochy Koneva starostom Prahy 6, ako čin politického primitíva so správaním gangstra a ja dodávam, že to nie je ani človek, ale netvor bez chrbtovej kosti a svedomia.

Tento neospravedlniteľný čin je, podľa mňa, ďalším kameňom do mozaiky prepisovania a falšovania histórie a čo je na tom najsmutnejšie, že tento čin bol uskutočnený za tichého súhlasu primátora Prahy, ale i najvyšších štátnych činiteľov Českej republiky a hlavne Ministerstva zahraničných vecí ČR.

Musíme si zobrať ponaučenie z tejto nehoráznej činnosti v Prahe a doma nedovoliť rozpínanosť fašistickým pohrobkom.

Ivan Zelenák, člen SZPB, Galanta: – Žiaľ, toto je dnešná „demokracia“. Zopár pomätencov si vymyslí chorú vec a vládna moc sa nečinne prizera. Je to hanebné!

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB arm. gen. L. Svobodu, Čierny Potok: – Konanie pražských „pomätencov“ by okrem orgánov činných v trestnom konaní mali dôkladne vyšetriť aj odborníci z nemocnice Praha Bohnice.

Korene súčasného reštaurovania fašizmu je treba hľadať v tom, že neboli dôsledne zrealizované zásady určené Norimberským tribunálom.

Ale upracme si aj pred vlastným prahom! Napríklad, kde je inštalovaná busta M. Horthyho, kde novodobí „národní umelci“ pomalovali pamätník Červenej armády, sochu partizána, kto E. Štúra zobrazil ako Führera...?

Takže globálna fašizácia neúnavne pokračuje aj u nás.

Alexander Gergely, predseda ZO SZPB č. 4, Trebišov: – ...áno, podľa „upratovačov“ z Prahy sochu I. S. Koneva bolo treba čo najskôr odpratať, nakoľko im nepasovala do karát pri prepisovaní dejín 2. sv. vojny. Konev im vadil, lebo bol maršalom Červenej armády, osloboditeľom.

Nečudujme sa teda ani tomu, že mládež už ani nevie kto bol maršal Konev. Ani na Slovensku to inak asi nebude s prepisovaním dejín, ak v RTVS, ktorý žije z peňazí nás občanov, vysielajú také omyly a polopravdy, akých sa dopúšťajú tvorcovia seriálu 75 sviečok.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Česi predávajú Stalinov pamätník

Samospráva mestečka Komárov (blízko trasy Praha – Plzeň) vystavila na predaj trojmetrový pamätník Stalinovi vo zvrchníku generalissima.

Oficiálny oznam o predaji pamätníka formou písomnej aukcie je na webe mestečka.

Vyvolávacia cena je 20 tisíc korún. Záujemcovia musia svoje ponuky poslať do 30. 4. 2020.

Dôvodom na tento krok vraj nie je demontáž pamätníka I. S. Konevovi v Prahe, ale nedostatok prostriedkov v rozpočte mesta. –r–

Zmena dátumu ukončenia 2. sv. vojny

Ruská Duma prijala zákon, ktorým sa koriguje dátum vojenskej slávy – Deň ukončenia druhej svetovej vojny.

Na jeho základe sa deň vojenskej slávy prenáša z 2. na 3. september. V dokumente sa podtrhuje, že prezídium Najvyššieho sovieta ZSSR v roku 1945 prijalo výnos „O vyhlásení 3. septembra za sviatok víťazstva nad Japonskom“.

Dátum 3. september 1945 bol uvedený aj na rube medaily „Za víťazstvo nad Japonskom“.

Autori návrhu v zdôvodnení uvádzajú, že novelizácia „zachováva historickú spravodlivosť voči víťazom v druhej svetovej vojne, na zvečnenie dôstojnej pamiatky padlých pri obrane vlasti“.

Podľa ria.ru, 14. 4. 2020

Nevšedná iniciatíva

Vo februári 2020 bola 90 žiakom 3. ročníkov Hotelovej akadémie na Mikovíniho ulici v Bratislave pridelená úloha v rámci predmetu dejepis, aby sa oboznámili s pamätníkmi v mieste bydliska.

Situáciu nám skomplikoval Covid 19 a my sme prešli na dištančné vzdelávanie. Projekt nadobudol infor-

mačný charakter a žiaci mohli vyhľadávať tieto pamätníky na internete a informácie o nich spracovať. Upustili sme od požiadavky pamätník navštíviť a vyfotografovať sa pri ňom.

Napriek tomu to niektorí urobili (s rúskom na tvári) a ich fotografie oživilo príspevky. Celkovo len 11 žia-

kov úlohu nespĺnilo (ešte nevieme ani prečo). Tak ako som im do vyhodnotenia napísala: „verím, že keď pôjdete niekedy okolo takýchto pamätníkov, spomeniete si nielen na svoje projekty, ale aj na tých, ktorým vzdávame úctu za našu slobodu“. Práve o tom bolo výchovné poslanie týchto projektov.

Pre úplnosť dodávam, že 10 projektov odmení vecnými cenami aj ZRPŠ.

Libuša Podhradská

(L. Podhradská je členkou ZO SZPB Jána Bulíka, Bratislava – Petržalka)

Práca A. Janotovej

Kultúrna pamiatka Pamätník Nemecká sa nachádza v obci Nemecká. V roku 1958 pristavili vedľa vápenky pamätník, ktorý pozostáva z dvoch častí – zo sochy pripomínajúcej plameň pece – autorom je akademický sochár Alexander Vika, ktorá je vyrobená z bieleho cementu a mramorovej drte. Pred ním je socha kľáčickej ženy s rozpaženými rukami z dielne akademickej sochárky Kláry Patakiovej, vyrobená je z bronzu. K pamätníku pribudla až dodatočne v roku 1961. Za národnú kultúrnu pamiatku boli objekty vyhlásené 26. júna 1963.

Pamiatka je venovaná vraždeniu v Nemeckej, v bývalej vápenke, ktoré prebiehalo od 4. januára 1945. V tento dátum veliteľ oporného bodu Einsatzkomanda 14, spolu s veliteľmi nacistickej bezpečnostnej polície, nacistickej bezpečnostnej služby, gestapa kapitánom Vojtechom Košovským, poverencom Hlinkovej gardy pre Pohronskú župu, určili Kofroňovu vápenku za miesto hromadných poprav priamych účastníkov SNP, ich rodinných príslušníkov, sympatizantov Povstania a rasovo prenasledovaných osôb. Vápenka sa ukázala z hľadiska bezpečného zahľadovania stôp ako najschodnejšia cesta. Zároveň dúfali, že sa nikto nikdy nič nedozvie, lebo popol obetí a časti telesných pozostatkov zahladili vody rieky Hron.

K prvým hromadným popravám došlo 5. januára 1945. Poslednú popravu katani vykonali 11. januára 1945. Podľa záznamov uvedených v Základnej knihe zaistencov našlo smrť vo vápennej peci 26 priamych účastníkov SNP. Išlo o Slovákov, Rusov, Francúzov, členov americkej vojenskej misie, o jednu Rumunku a 205 rasovo prenasledovaných osôb. Predpokladá sa, že popravených bolo do 900 osôb.

Andrea Janotová 3. C

Práca Mareka Petráša

Slavín je bratislavský pamätník sovietskych vojakov padlých počas 2. sv. vojny na území západného Slovenska. Spolu s cintorínom padlých v prvej svetovej vojne v Petržalke predstavuje jediný vojenský cintorín v Bratislave.

Pamätník bol postavený v rokoch 1957–1960. Slávnostne ho odhalili pri príležitosti 15. výročia oslobodenia mesta sovietskou armádou 4. apríla 1960. V roku 1962 bol Slavín vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V šiestich masových a v 278 individuálnych hrobách je tu pochovaných 6845 vojakov Červenej armády, ktorí padli pri dobývaní mesta počas bojov 2. sv. vojny v apríli 1945.

Obyvatelia sa chystali na nocovanie v krytoch a pivniciach, zaoštarovali si zásoby vhodných potravín, zdravotníckeho materiálu a hasiacich potrieb. Informácie o situácii v Budapešti, dobytý v polovici februára po päťdesiatdňovom obliehaní, ktoré si vyžiadalo tisíce mŕtvych civilistov, podnietili mnoho bratislavských rodín uposlúchnuť výzvu na dobrovoľnú evakuáciu a odísť na vidiek. Miestne tlačiarne vytlačili posledné čísla novin oslavujúcich ľudácky režim a na veľkonočnú sobotu prestali premávať električky a trolejbusy, zastavili sa dodávky vody, elektriny a plynu. Nemecké vedenie poverilo obranou mesta jednotky 938. ochranného a 145. pevnostného práporu, posilnené jednotkami 96. delostreleckej divízie a tiež maďarskou pechotou. Na východných prístupoch k mestu boli vybudované tri obranné pásma. Prvé na okrajoch tamojších predmestí a Malom Dunaji.

V stredu 4. apríla 1945 zaútočila Červená armáda v ranných hodinách v hlavnom smere po dnešnej Račianskej, Vajnorskej a Trnavskej ulici, z Prievozskej cesty cez Mlynské Nivy a prístav do vnútorného mesta. Okolo obeda sa ešte bojovalo v Starom Meste, potom sovietske jednotky prenasledovali nepriateľa smerom na Patrónku a Karlovu Ves. Bratislavský hrad, ktorý zostal hlavným ohniskom nemeckého odporu, bol dobytý po štvrtej hodine popoludní. Súbežne boli na druhej strane Dunaja nemecké vojská vytlačené z Petržalky, ktorá sa po šiestich rokoch opäť stala súčasťou republiky.

Marek Petráš 3.AM, 8. 4. 2020

Práca Sára Popovičovej

Dnes známy ako Starý most, medzi rokmi 1945–2013 most Červenej armády, sa nachádza v Bratislave a spája brehy rieky Dunaj. Bol postavený Červenou armádou a nemeckými zajatcami v priebehu pol roka. Pripomína nám oslobodenie Bratislavy sovietskou armádou. V roku 2016 sa most zrekonštruoval a premenoval.

Bratislava bola počas 2. svetovej vojny dôležitá pre obidve znepriatelené strany svojou geografickou polohou a Hitler ju nechcel vydať bez boja. Bezprostredné boje sa začali 2. apríla, keď prvé oddiely Červenej armády oslobodili Vajnory a odtiaľ ostreľovali nemecké jednotky na svahoch Malých Karpát.

Priame boje sa začali nasledujúci deň. Červená armáda dosiahla oblasť Dynamitky, Vajnorskej a Trnavskej cesty, čo bola výhodná pozícia pre boj o mesto. Táto línia bola aj základom pre finálny útok, ktorý padol na stredu 4. apríla 1945. Hneď ráno

zaútočila sovietska pechota podporovaná 27. tankovou brigádou a 2. rumunským tankovým plukom, ale aj bojovými plavidlami Dunajskej flotily sovietskej armády. Nemecké vojská sa dali na ústup a v popoludňajších hodinách dosiahli vojaci Červenej armády západné okraje mesta. Posledné boje definitívne utíchli 4. apríla 1945 vo večerných hodinách a Bratislava bola po 6-ročnom fašistickom režime oslobodená. Zostalo tu pochovaných 750 sovietskych vojakov a dôstojníkov.

Sára Popovičová, 3.A, 4. 4. 2020

Práca Nicolay Šindlerovej

Pomník s bustou Mirka Nešpora bol odhalený v roku 1964 na bratislavskom cintoríne Slávičie údolie. Bustu v rozmere 34x18x26 cm vytvoril z hliníku akademický sochár Ludwik Korkoš. Pri tomto zachovalom hrobe sa každoročne na výročie Mirkovej smrti stretávajú a kladú vence členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, aby si uctili jeho pamiatku.

Mirko Nešpor, rodák zo Skalice, bol antifašista a v júli 1944 sa zapojil do ilegálneho protifašistického hnutia. Agitoval slovenských vojakov, aby sa zapojili do povstania. Osvedčil sa ako schopný organizátor, za čo ho vedúci predstavitelia SNP poverili vedením ilegálnej politickej práce na Orave, tam sa niekoľkokrát zapojil so zbraňou v ruke do ozbrojeného boja. Koncom októbra sa zúčastnil partizánskeho boja v Nízkych Tatrách, kde ochorel a vrátil sa do svojho rodiska. Pred zatknutím sa rozhodol utiecť do Bratislavy. Príslušníci POHG ho zatkli a transportovali na II. oddelenie Hlavného veliteľstva Hlinkovej gardy v Bratislave. Tam bol podrobený krutému dvojdenému výsluchu správdzaného bitím a mučením. V noci 17. 12. 1944 vydýchol poslednýkrát. Podľa oficiálnej správy spáchal samovraždu, obesil sa. V dobe smrti mal však silno zviazané ruky až do krvi, telo mal pokryté krvavými podliatinami a odreninami na tvári, stopami po mučení horiacimi cigaretami a na krku mal ryhu od škrtidla. Mirko Nešpor však aj napriek mučeniu neprezradil ani jedno meno svojho spolubojovníka a ilegálneho pracovníka.

Nicole Šindlerová, 3.B, 24. 2. 2020

Spomienka na otca

Môj otec Ján Filo sa narodil 14. 9. 1922 ako štvrtý zo siedmich detí v Zemianskej Ludrovej.

Na vojenskú základnú službu narukoval 1. 10. 1942 do JPO Michalovce. Po poddôstojníckej škole bol 23. 6. 1943 nasadený k Rýchlej divízii na Krym. Dňa 28. októbra 1943 sa zúčastnil bojov, ešte ako poddôstojník, o mesto Olgijevské, kde bol vyslaný na prieskum asi 40 km do tyla nepriateľa.

Tu sa stretol so sovietskou rozviedkou a ostali všetci pri nich. Postupne nad ráno prešla na druhú stranu skoro celá rota. Všetci vojaci sa hlásili k čs. vojsku. Otec bol zaradený do 2. čs. paradasantnej bri-

gády, kde absolvoval školu pre záložných dôstojníkov výsádkárov v Jefremove. Po jej ukončení bol ustanovený za veliteľa výsádkovej čaty.

Dňa 15. 7. 1944 bol povýšený do hodnosti čatár. Po začatí Karpatsko-duklianskej operácie ho pod Duklou nasadili do bojov až do 26. 9. 1944. Potom ho letecky prepravili na letisko Tri Duby.

Do bojov bola jeho jednotka zasadená v úsekoch Dobrá Niva, Čierny Balog a Podbrezová. Pri Zvolenskej Poľane bol zranený, a to do ruky a kolena.

Po prechode do hôr prešiel 30. 10. 1944 s vojakmi k partizánskym jednotkám 1. Stalinskej partizánskej brigády veliteľa Alexeja S. Jegorova na Prašivej v Nízkych Tatrách, v ktorej bojoval až do 1. 3. 1945.

Potom bol prevelený do tyla na východné Slovensko na pomoc finančnej správe v bojoch s banderovcami na úseku Vyšná Jablonka a Telepovce, kde bol až do 20. 7. 1945. Následne bol zaradený do 20. pešieho pluku VKPL v Banskej Bystrici, odkiaľ v januári 1947 demobilizoval.

Otec dostal aj viacero vojenských vyznamenání, medzi inými aj sovietske „Za víťazstvo nad fašizmom vo Veľkej vlasteneckej vojne“ udelené Prezidiom Najvyššieho sovietu ZSSR, Radom Slovenského národného povstania II. triedy, udeleným SNR, Dukelskou pamätnou medailou udelenou prezidentom Československej republiky, ako i ďalšie vyznamenania. Dňa 10. 5. 1961 bol povýšený do hodnosti nadporučík v zálohe. Zomrel ako 64-ročný na následky zranenia a zákernej choroby.

Otec nerád rozprával o strastiach vojny. Zapájal sa do spoločenského diania v obci. Bol dlhoročný predseda ZO SZPB v Ludrovej. Bol tiež členom JRD. Jeho osobitou záľubou boli kone,

Ján Filo pri hrobe neznámeho vojaka v jeho rodisku.

na ktorých pracoval až pokiaľ mu to dovoľovalo zdravie.

Mojím najväčším zážitkom v mladosti s ním boli oslavy 15. výročia SNP v Banskej Bystrici. Boli to prvé oslavy takého rozsahu s medzinárodnou účasťou. Mám pomaly 70 rokov, ale toľko plaču a radosti účastníkov bojov 2. sv. vojny a SNP som v živote nezažil. Po prvýkrát sa tam stretli mnohí spolubojovníci z obdobia vojny a bojov v SNP. Prvýkrát som počul obrovské skandovanie všetkých účastníkov vojny „Svoboda dopredu, Bacílek dozadu“.

A skutočne, Ludvíka Svobodu zo zadnej časti tribúny pre-

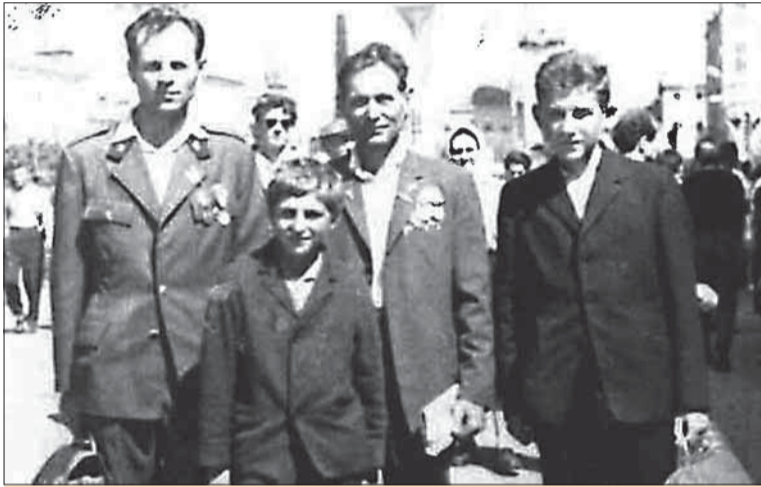
sunuli k 1. tajomníkovi ÚV KSČ a prezidentovi ČSR Antónovi Novotnému a prvému tajomníkovi ÚV KSSZ Nikitovi S. Chruščovovi. Aké zemetrasenie nastalo na politickej a vojenskej scéne po oslavách, si viete predstaviť.

Priateľstvo z bojov sa prenieslo po oslavách i do rodín. Doposiaľ, i teraz, kedy už môj otec, ako i jeho najlepší kamarát Alojz Cabadaž nežije, s rodinou Cabadažovcov zo Zohora sme ako jedna rodina. Každoročne ako deti sme spoločne trávil školské prázdniny u nás na Liptove a v Zohore. Pri rozlúčke so zosnulým A. Cabadažom sa museli na vyzvanie jeho rodiny verejne rozlúčiť i všetci prítomní z Liptova. Verím, že takýchto takmer rodinných pút je na Slovensku ešte veľa.

* * *

Patrím medzi ľudí, ktorí sa snažia usmerňovať názory najmä mladých ľudí na politické dianie vo svete a na naše mladé bohaté dejiny od formovania prvej samostatnej republiky až po dnešok. Som však sklamaný z ich (ne)vedomostí o vojnových udalostiach a ich z nazeraania na život. Logike sa prieči, že naša mládež je málo odolná voči prekrúcačom dejín, a že je dokonca náchylná veriť tým, proti ktorým bojoval aj môj otec.

Lubomír Filo, tajomník ZO SZPB Giratovce

Snímka z osláv v Banskej Bystrici. Vpravo autor spomienky L. Filo, vedľa neho jeho otec Ján Filo.

Bývalý člen Waffen SS – slúžiť nacistom bolo chybou

Artur Grava, bývalý príslušník lotyšskej légie Waffen SS, žijúci dnes v USA, priznáva, že jeho kolaborácia s nacistami, aj keď nebola dobrovoľná, bola chybou a výzvuy na masové zabíjanie Židov boli „hrozným zločinom“.

Americkí susedia sa na 95-ročného Gravu dnes pozerajú ako na chemika na dôchodku. Lenže je aj na zozname stovky lotyšských esesákov, ktorí boli v polovici marca odhalení v RIA Novosti skupinou ruských historikov. Asi 30 z nich žije v USA, ostatní bývajú v Európe, Kanade, Južnej Amerike a v Austrálii. Lotyšská légia SS páchala svoje zločiny v Rusku, Bielorusku a v Poľsku.

Grava, pochádzajúci zo siedmich detí dedinského učiteľa, tvrdí, že sa k légii pripojil až neskôr v roku 1943 a aj to proti svojej vôli. „Boli sme najmladší povolanci, nemali sme žiadne vojenské skúsenosti,“ povedal a dodal, že do roku 1944 zakopával jamy na letiskách po bombardovaní.

„Poldruha roka sa mi darilo vyhýbať sa zregutovaniu. Nakoniec ma poslali na práce do Nemecka. No a tam ma doslova vykopli z miesta a bez slova poslali do cvičebného tábora,“ uviedol.

Tam 20-ročný mladík pobudol 6 mesiacov. Spomína, že

výučba bola pomalá, nakoľko chýbali inštruktori, nebolo materiálu, zbraní, skrátka všetkého. Lotyši mali od Nemcov prísľub, že nebudú nasadzovaní do bojov do ukončenia vlastného výcviku a vystrojenia.

„Neposielali nás na bojové pole do tých čias, kým v januári nebol nemecký front prakticky rozbitý... Potom z nás vytvorili bojové oddiely a vyslali na jedno miesto, kde z nás urobili druhosledové jednotky a odtiaľ nás poslali opäť kamsi. Čo je to frontová služba, to som sa naozaj dozvedel až vo februári 1945,“ zdôveril sa Grava.

Ich útvary bojovali so sovietskymi vojakmi, ktorí už boli zakalení v boji a preto sa rýchlo hrnuli na západ. „Ani neviem, či sa to dalo považovať za zrážku. Bolo to skôr akési odvedenie vojsk, ústup z frontu. Trochu sme si postrieľali, ustúpili, zaujali nové pozície a opevnili sa tam na nový útok. Nebola to zafixovaná frontová línia, bol to ústup z jedného miesta na druhé,“ poznamenal bývalý Lotyš.

Pre Gravu sa vojna skončila

v marci 1945. Bol ranený a tak sa čiastočne peši a čiastočne na autách dostal do nemocnice v západnom Nemecku. „Tam ma zatkla americká armáda – v nemocnici. Taký je môj príbeh,“ povedal.

Grava uznáva, že kolaborácia Lotyšov s nacistami bola chybou a dodal, že v tých časoch bolo veľa nepochopiteľného. „Usilujem sa nazerať na to vtedajšími očami. Ak by sa bol dal predpovedať priebeh vojny, vtedy, samozrejme, to bola chyba,“ povedal.

No nevediac, ako sa dejiny zvrtnú, ľudia očakávali zopakovanie scenára 1. sv. vojny, kedy rozpad ruskej i nemeckej ríše zabezpečil Lotyšsku štátnosť, vysvetľuje.

„Naozaj sme očakávali, že to isté sa udeje aj po 2. sv. vojne. Tým sme boli motivovaní. Cítili sme, že nutne musíme byť proti Sovietskemu zväzu, ktorý zlikvidoval nezávislosť Lotyšska, veľa ľudí bolo zatknutých. Naskytla sa nám možnosť, tak sme si predstavovali, že si prinavrátíme nezávislosť,“ povedal.

Grava povedal, že niektorí „vzdialení príbuzní“ a jeho spolužiaci boli v sovietskych časoch zatknutí a deportovaní na

Sibir, no jeho rodine sa to vyhlo. „Moja rodina priamo neutrpela. Na začiatku vojny sme boli v domácom väzení, prehľadali nám dom a postavili pred neho strážcu. Keď prišli Nemci, tak utiekol,“ spomenul si.

Na otázku, či vedel o osude tisícov lotyšských Židov, ktorí boli kruto pozabíjaní nacistami a ich miestnymi stúpenkami, Grava odpovedal, že „aj áno, aj nie“. „Vedel som, že Židov strieľajú, vedel som to. No nepoznal som počty. Nevedel som, aká hlboká bola táto likvidácia... tento hrozný zločin, povedal by som,“ vyhlásil.

Riga, 7. júl 1941.

Česť a sláva sovietskym hrdinom padlým za slobodu našej vlasti

K pôvodnému hrobu sovietskych vojakov v Bratislavskom cintoríne v Slávičom údolí, ktorí padli pri oslobodzovaní našej vlasti položili pri príležitosti 75. výročia víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne 21. 4. 2020 veniec vďačnosti Alexander Zadorožný a Kirill Sapoženkov z veľvyslanectva RF v SR. Kytičkou úcty a vďaky sa k nim pripojil predseda ObIV SZPB Bratislava Martin Krno.

Vojaci Červenej armády si svojich padlých v 2. sv. vojne pochovávali sami. Popri menších jednotlivých či kolektívnych hroboch boli na území vtedajšej Bratislavy zriadené dva poľné cintoríny červenoarmejcov pri Blumentálskom kostole a Gasalkovičovom paláci. Sovietskych vojakov pochovávali aj na mieste budúceho Slavína a na cintoríne v Slávičom údolí. V Slávičom údolí boli pochovaní najmä vojaci, ktorí zomreli v lazare-

toch na následky zranení. Neskôr ich exhumovali a ostatky vojakov previezli na Slavín.

Na Slavín boli premiestnené ostatky všetkých padlých vojakov z provizórnych cintorínov, a to v roku 1960. Dňa 4. apríla 1960 Slavín slávnostne sprístupnili pri príležitosti 15. výročia oslobodenia mesta Červenou armádou.

Na pamiatku vojakov Červenej armády bolo na Slovensku postavených celkom 238 pamätníkov a inštalovaných približne 1000 pamätných tabulí a iných pamätných symbolov.

Veľvyslanectvo RF v SR od polovice apríla do 9. mája 2020 kladie vence vďaky na viacerých cintorínoch na Slovensku, kde boli pred 75 rokmi pochovaní vojaci Červenej armády. Ďalšie informácie prinesieme v nasledujúcom čísle Bojovníka.

- viď -

Základná organizácia SZPB v Lubietovej si v marci pripomína oslobodenie obce.

Pietneho aktu kladenia vencov a spomienkového stretnutia sa každoročne zúčastňujú členovia ZO SZPB, spoluobčania a žiaci miestnej základnej školy. Stretnutie potom pokračuje slávnostnou členskou schôdzou.

Tento rok, v deň 75. výročia vybojovania nám slobody, sme to museli urobiť bez účasti verejnosti. Spoluobčanom sme náš významný deň pripomenuli miestnym rozhlasom.

Milena Vachová, predsedníčka ZO SZPB

75. výročie oslobodenia obce Sučany

Sučany boli oslobodené v skorých ranných hodinách 11. apríla 1945. Po prelomení obrany okupantov vo Veľkej Fatre obec oslobodzovala 1., 3. a 4. brigáda 1. čs. armádneho zboru v ZSSR z východného smeru od obce Podhradie.

V boji o Sučany padlo deväť príslušníkov armádneho zboru. Do Sučian sa po vojne nevrátilo 113 obyvateľov, ktorí zahynuli v protifašistickom odboji počas SNP, oslobodzovaní obce, ale aj v koncentračných táboroch.

Jedenásteho apríla 2020 sme si pri hrobe padlých na miestnom cintoríne uctili 75. výročie nášho oslobodenia. Kyticu kvetov položili starosta Martin Rybár, predseda ZO SZPB Sučany Miloš Skokňa a kultúrna re-

ferentka OU Katarína Miháliková. Prihovor predsedu ZO SZPB Sučany je uverejnený na FB stránke

Miriám Balážová, tajomníčka ZO SZPB Sučany

V sprísnenom režime si v oravskej obci Istebné pripomenuli výročie svojho oslobodenia. Za SZPB sa spomienky zúčastnil Pavol Stuchlý, za obec starostka Lýdia Fačková a jej zástupca Marian Madera. V obecnom rozhlase boli občania informovaní o sviatočnom akte kladenia vencov.

P. Stuchlý, snímka M. Madera

S vďakou k rumunským osloboditeľom

Dňa 8. apríla 2020 položili vence k pamätníku rumunských vojakov primátor mesta Stará Turá Leopold Barszcz, prednostka mestského úradu Soňa Krištofiková a predsedníčka ZO SZPB Zuzana Zigová.

Práve 8. 4. je výročie oslobodenia mesta Stará Turá, kedy na sklonku 2. sv. vojny padlo pri oslobodzovaní mesta 36 rumunských vojakov.

Každoročne sa tejto pietnej spomienky zúčastňuje aj zástupca rumunského veľvyslanectva na Slovensku, Klub Zväzu vojakov SR z Nového Mesta nad Váhom a široká verejnosť. Tento rok to bolo pre epidémiu koronavírusu v obmedzenom počte.

Zuzana Zigová

predsedníčka ZO SZPB v Starej Turej

Koronavírus nás obmedzuje, ale...

...život základných organizácií SZPB v trebišovskej oblastnej organizácii nezastavuje. Tak sa telefonicky vyjadril predseda ZO SZPB v Kráľovskom Chlmci Július Ragán.

Oznámil mi, že po skončení karantény založia Klub mladých priateľov SZPB aj v Kráľovskom Chlmci. Obdobný problém majú aj predseda jednej z trebišovských ZO SZPB Alexander Gergel a Marián Kudrík, predseda ZO SZPB v Strednom Bodozemí.

Predpoklady na zakladanie klubov mladých priateľov SZPB máme, pretože žiaci miestnych ZŠ sú pravidelnými súbŕažiacimi našich „Medzníkov“.

Poverený predseda KMP SZPB pri ObIV SZPB Trebišov Tomáš Gergel je dnes v obmedzenom kontakte s mladými ľuďmi do 18 rokov,

všetci čakajú na chvíľu kedy sa skončí pandémia. Rest si priznáva predseda ZO SZPB Michalany Martin Lazár, ktorý kvôli koronavírusu neodovzdal diplomy svojim členkam pri príležitosti MDŽ. Predseda ZO SZPB Dargov píše vyjadriť úctu k pamätníku osloboditeľov v Dargovskom priemysle aj keby pandémia trvala. Chystá sa tam viacero členov a predsedov základných organizácií. Ak to nepôjde inak, kvety hrdinom položia individuálne.

Našu novinkou je, že v marci sa k nám vrátila 14-členná organizácia SZPB Vojčice, ktorá pred niekoľkými rokmi odišla na vlastnú žiadosť do správy oblastného výboru SZPB Michalovce. Zaujímalí sme ju ako našu tridsiatu ZO SZPB.

Milan Urban, predseda ObIV SZPB Trebišov

Elektronické rokovanie oblastného predsedníctva

Dňa 16. apríla 2020 rokovalo oblastné predsedníctvo SZPB v Starej Ľubovni elektronickou formou. Pripravil a viedol ho predseda ObIV SZPB Václav Homišan, pričom k prerokovávaným bodom programu sa cez počítač vyjadrovali jednotliví členovia.

Predsedníctvo pozitívne hodnotilo uskutočnenie osláv 75. výročia oslobodenia miest a obcí v mesiaci január, sprievodné akcie (turistický pochod Jarabina – Litmanová, volejbalový turnaj v Kamienke, športový deň v Hniezdom), ako aj priebeh hodnotiacich členských schôdzí ZO SZPB. Keďže predsedovia a členovia výborov ZO SZPB pristúpili k týmto úlohám zodpovedne, pre prácu v SZPB sa podarilo získať aj niekoľko nových mladých ľudí a to v obciach Jakubany, Kolačkov a Strážany. Výročie svojho oslobodenia si pripomenuli aj také obce, kde nemáme ZO SZPB, ako napr. Údol, Orlov či Legnava.

Predsedníctvo vzhľadom na karanténu zrušilo pre tento rok vedomostnú súťaž „Medzníky 2. svetovej vojny“, besedy a prednášky na školách, ako aj

účasť na ústredných oslavách Dňa víťazstva nad fašizmom v Liptovskom Mikuláši. Pripojili sme sa však do súťaže, podľa projektu podpredsedu ÚR SZPB Norberta Lacka. Kytica 75 ruží k víťazstvu nad fašizmom.

Naše predsedníctvo pri príležitosti 75. výročia oslobodenia prijalo výzvu prednostu okresného úradu, primátorov miest a starostov obcí, riaditeľov škôl a inštitúcií, predsedov politických strán, JDS a ÚŽS, zmyslom ktorého je, vykonanie individuálnych

pietnych aktov vyjadrenia úcty našim osloboditeľom pri všetkých pamätníkoch, pamätných tabuliach a na pamätných miestach v dňoch 7. až 9. mája 2020. Zároveň sme všetkých poprosili, aby v mestských a obecnych rozhlasoch odvysielali reláciu k oslobodeniu vlasti. V prílohe sme im zaslali aj možný vzor takejto relácie.

Predsedníctvo tiež prerokovalo stav hospodárenia s finančnými prostriedkami a prípravu júňového zasadania oblastného výboru SZPB.

- VH -

Marián Lukáč, tajomník ObIV SZPB Michalovce

Malinovčania nezabúdajú

Starosta obce Juraj Štífel a predseda ZO SZPB Peter Benko (vľavo) počas pietneho aktu pri pomníku padlých. Socha predstavuje partizána odkladajúceho zbraň, ktorý si zároveň kasá rukávy, s odhodlaním pracovať. Pamätník postavili v roku 1955. Jeho autorom je popredný slovenský akademik sochár Vojtech Thrský. Je národnou kultúrnou pamiatkou.

Obyvatelia podhorskej obce Malinová na Honej Nitre nezabúdajú na obeť 2. sv. vojny. Každoročne si pietnym aktom pri pamätníku, postavenom uprostred obce, pripomínajú víťazstvo nad fašizmom a nacizmom. Nebolo to inak ani v predvečer 75. výročia oslobodenia obce sovietskou armádou.

Tentoraz, kvôli opatreniam proti šíreniu koronavírusu, však k pamätníku prišli s rúškami na tvári iba starosta Juraj Štífel a predseda miestnej ZO SZPB Peter Benko. Symbolicky v mene svojich spoluobčanov položili k pamätníku kvety a minútou ticha si uctili pamiatku stoátich bojovníkov, vrátane vojakov sovietskej osloboditeľskej armády.

Ostatným občanom starosta odporučil, aby si tieto významné udalosti a obeť pripomenuli v tichej piete doma, zapálením sviečok. Je to, podľa neho, zároveň vhodný čas aj na to, aby o skutočnostiach pred 75 rokov porozprávali svojim deťom či vnukom. Prispel k tomu aj spomienkový leták, ktorý pri tejto príležitosti obec vydala a doručila do každej domácnosti.

Podľa slov predsedu ZO SZPB, vtedajšiu nemeckú dedinu Cach oslobodila Červená armáda 5. apríla 1945 spolu s rumunskými jednotkami. Zdôraznil pri tom, že aj Malinovčania aktívne prispeli k porážke fašizmu. Desiatky z nich sa zapojili do SNP, v horách operoval partizánsky oddiel Ernesta Thälmana, ako jediný na Slovensku pozostával vyslovene z príslušníkov nemeckej národnosti, z komunity Karpatských Nemcov. 23 z nich padlo v bojoch, alebo bolo umučených v nemeckých koncentračných táboroch. Zostalo po nich vyše 20 vdov a mnoho sirot.

Nemci pri ústupe odviekli dobytok, vyrabovali a podpálili domy. Popolom ich ľahlo 26. Obec oslobodili vojská 2. UF pod velením maršala Rodiona Jakovleviča Malinovského, z vďačnosti k nemu si občania premenovali svoju obec na Malinová.

Pavol Remiáš

Aj my sme mohli usporiadať len komorné oslavy oslobodenia mesta Štúrovo. Významný deň sme si pripomenuli s primátorom Eugenom Szabóm.

Oslobodenie našej oblasti sme si uctili pri pamätníkoch zostrelých letcov na dunajskej hrádzi pri Štúrove a v Radvani nad Dunajom, na mieste vylodenia Dunajskej flotily v Komárne pri pamätníku Námorníka a pri pamätných tabuliach v obciach Leľa, Komjatice a Rastislavice.

Josef Marunčík

Spomienka na Jozefa Jablonku

Kpt. v. v. Jozef Jablonka sa podľa Jiřího Šolca [1] radí na prvé miesto v rebríčku úspešných čs. vojnových parašutistov s tromi akciami do nemeckého zázemia. Prvýkrát bol vysadený 19. 1. 1945 pri Závadnej Porube v okr. L. Mikuláš v operácii Javor. Druhýkrát 22. 2. 1945 pri Kroměříži a tretíkrát 26. 3. 1945 pri Krhovej v okr. Valašské Meziříčí. Vo všetkých troch akciách sa po splnení prieskumnej úlohy vrátil cez frontovú líniu späť ku svojmu útvaru.

Ing. Roman Herman, člen Oblastného Klubu vojenských výsadkárov SR v Trenčíne a ZO SZPB generála Golliana Trenčín 1 zozbieral o kpt. v. v. Jablonkovi dokument. Jeho cieľom je pripomenúť si málo známu osobnosť, rodáka z obce Drietoma, parašutistu Jozefa Jablonku. [2]

Pri príležitosti 70. výročia ukončenia 2. sv. vojny a víťazstva nad fašizmom zorganizoval v roku 2015 Oblastný Klub vojenských výsadkárov SR Trenčín, v spolupráci s obcou Drietoma, spomienkové podujatie na počesť ich rodáka. V nasledujúcom roku 28. 4. 2016 mu obec Drietoma slávnostne odhalila pamätnú tabuľu. [3]

Zo životopisu Jozefa Jablonku

Vojnový výsadkář Jozef Jablonka sa s tromi úspešnými výsadbami radí na pomyselný vrchol rebríčka čs. vojnových výsadkářov. Jeho životný príbeh bol pritom ešte pred niekoľkými rokmi širšej verejnosti úplne neznámy.

Narodil sa 19. januára 1919 (v niektorých prameňoch je uvádzaný dátum 24. 1. 1919) v obci Drietoma, v rodine hospodár-

skeho robotníka Juraja a Heleny Jablonkovej, rodenej Našticekej. V rokoch 1926 až 1938 absolvoval ľudovú a meštiansku školu a neskôr dve triedy obchodnej školy v Trenčíne.

Po škole pracoval zhruba tri mesiace u stavebnej firmy Ing. Rudolf Frič, Bratislava na stavbe cesty Kostolná – Starý Hrozenkov a Brezno – Tisovec ako robotník. Dňa 10. 1. 1940 nastúpil ako vojak, nováčik prezenčnej služby, na vojenskú základnú službu k JPO 1 (Jazdec-kému priezvednému oddielu 1) v Bratislave na funkciu účtovníka, potom ako desiatnik bol po dvoch rokoch preložený do zálohy a ponechaný v ďalšej vojenskej činnosti štátu. V januári 1942 bol prijatý do Zboru poddôstojníkov z povolania a neskôr povýšený na čatníka a potom na rotníka z povolania. Dňa 28. 6. 1941 bol odoslaný na východný front k Zaisťovacej divízii až do návratu v júli 1942.

Znovu vykonával funkciu účtovníka v JPO 1 až do 18. 6. 1944, kedy bol opäť odoslaný na východ. V auguste 1944 bol zajatý partizánmi oddielu Sergej, ktorého veliteľom bol plk. N. A. Prokopjuk. Slovenskí vo-

jaci tu tvorili samostatnú skupinu s názvom Kriváň a jej veliteľom bol pplk. J. Vogl-Sokolovský, ktorý ich mal v podriadení okolo 400.

Dňa 30. 9. 1944 príslušníci oddielu Sergej sa prebili cez front pri obci Wola Michowa (Poľsko) a prihlásili sa k sovietskej armáde. Následne bol Jozef Jablonka pridelený k 4. UF. Po absolvovaní spravodajského a parašutistického kurzu vo výcvikovom stredisku č. 5053 v Drahobiciach (Ukrajina) bol ako výsadkář prieskumník zaradený do skupiny JAVOR. Celkove bol vysadený trikrát na územie bývalej ČSR so spravodajskou úlohou.

Prvý výsadok sa udial 19. januára 1945 z mestečka Gorodok Jagelowski k obci Závažná Poruba, okres Liptovský Mikuláš v zostave: veliteľ poručík Karol Kopálek (1921, Petrova Ves, Skalica), zástupca rotný Jozef Jablonka (1919, Drietoma), členovia rotmajster Ján Kubaško (1916, Husté), čatár Michal Chovan (1920, Dekýš, Žiar n/Hr.), čatár Filip Patkan (1923, Čadca) a radistka Anna Vasiljevna Bolotovová (1922, Aleksino, Rusko).

Cieľom skupiny bolo zistiť rozmiestnenie nemeckých jednotiek, ich presuny, druhy zbraní a palebné postavenie, opevňovacie práce, rozmiestnenie veliteľstiev, štábov, spojovacích uzlov a skladísk.

Správy skupina získavala zásadne vlastným pozorovaním a výsluchom zajatých dôstojníkov a vojakov. Skupina podnikala prieskum z lesného tábora a čiastočne využívala pomoc miestneho obyvateľstva

na zásobovanie a získavanie správ. Skupina do centra úspešne odvysielala 26 správ. S vojskami Červenej armády sa spojila 2. februára 1945.

Druhú misiu s názvom JABLONKA podnikol za front Jozef Jablonka sám. V Krakove bol dňa 22. februára 1945 poverený plk. Červenej armády Pizerom, aby ešte toho dňa zoskočil pri Ostrave a najneskôr do 5. marca zistil stav nemeckej obrany na čiare Ostrava – Tešín v dĺžke približne 100 km tak, že uvedeným priestorom prejde a bude si všimáť opevňovacie práce.

Do akcie odštartoval v čase 19.20 hod. a o 21.05 hod. bol vysadený ďaleko mimo pôvodne stanovenú doskokovú plochu (100 km), priamo do obce Roštení v okrese Holešov. Pri dopade na zmrznutú zem si pomliaždil členok, s padákom v náručí odkrival do blízkeho lesa a tam vyčkal na svitanie.

Ráno oslovil drevorubača, ktorý mu bol ochotný okamžite pomôcť, skryl ho vo svojom dome, kde sa dva dni zotavoval. Okolo 25. februára 1945 pokračoval v plnení úlohy. Vlakom odišiel do Ostravy a odtiaľ peši, na povozoch miestnych roľníkov, často ukrytý pod ich nákladom, prešiel až k mestu Bielsko-Biala. Na výšine Magura sa márne pokúšal prejsť nemeckou obranou. Keď 6. marca 1945 prešiel front, okamžite bol dopravený do štábu 4. UF a podal hlásenie genmjr. Grjaznovovi.

Aj táto misia je vzhľadom na získané cenné informácie o obrane Ostravy a Tešína v podobe presne zakreslených plánov, hodnotená ako úspešná.

Tretí zoskok do nemeckého tyla vykonal Jablonka opäť v zostave skupiny JAVOR, v ktorej z pôvodnej zostavy zostali ešte výsadkáři Chovan a Kubaško. Pôvodných čs. vojakov nahradili príslušníci Červenej armády. Z Krakova bola 25. marca 1945 skupina presunutá na letisko Krosno, tu bola vystrojená, vyzbrojená a vybavená padákmi a 26. marca v čase 20.15 hod. bola vysadená z lietadla C-47 Dakota pri obci Krhová v okrese Valašské Meziříčí.

Skupina mala plniť štandardné prieskumné poslanie a niektoré zvláštne úlohy, ako nadviazanie spojenia s gen. Braunom, organizáciu miestneho odbojového hnutia a jeho využitia na prieskum a získavanie správ o nemeckej obrane.

Významnú pomoc skupina získala od Rudolfa Rýdla z Valašského Meziříčí, Ondřeje Bartona z Hodslavic a rodiny Žitníkových z Krhovej. S ich pomocou boli získaní ďalší pomocníci, čo umožnilo skupine JAVOR

kontrolovať priestor na vzdialenosť 70 km. Väčšinu času skupina pôsobila v priestore vrchu Trojačka v tyli nepriateľa. Jednou z posledných úloh bolo vzatie pod ochranu plk. gšt. Jana Satorieho (2. mája 1945).

Spojením s jednotkami 1. čs. armádneho zboru v ZSSR dňa 6. mája 1945 bola bojová činnosť skupiny JAVOR ukončená. Tým bola zavŕšená aj úspešná bojová cesta Jozefa Jablonku.

* * *

Po skončení 2. sv. vojny bol Jozef Jablonka z Červenej armády dňa 22. 7. 1945 prepustený. V novembri 1945 bol prijímacou komisiou v Bratislave opätovne prijatý do ČSA.

Po roku sa zosobášil s Alžbetou Bučkovou, nar. 21. 5. 1927 vo Viničnom v okrese Modra. Dňa 12. 12. 1946 bol vyznamenaný čs. vojnovým krížom z roku 1939, vojenskou medailou za zásluhy I. stupňa a čs. medailou Za chrabrosť.

V tom čase pôsobil na veliteľstve 4. oblasti s určením pre Vojenské stavebné veliteľstvo ako referent v učtárni, neskôr premenované na ženijné vojsko. Dňa 22. 11. 1947 bol vymenovaný za rotmajstra stavebnej služby, kde pôsobil až do 09/1949 v hodnosti poručík.

V čase od mája 1950 do júna 1952 Jozef Jablonka pôsobil v spravodajskej službe u pontónového pluku č. 52 v Bratislave. Potom bol premiestnený k vnútornej strážii a pridelený ako vedúci kancelárie do poddôstojníckej školy VS v Šaštíne až do roku 1953. Následne vykonával funkciu pomocníka náčelníka štábu pre veci organizačné u 5. MM (moto mechanizovaného) práporu v Bratislave. Do trvalej výslužby bol prevelený rozkazom náčelníka Správy VS MV v júni 1959.

Jozef Jablonka dožil svoj život v Bratislave, kde 4. decembra 1982 zomrel. Pochovaný je na Ondrejskom cintoríne.

* * *

V roku 2016, z iniciatívy starostu rodnej obce Drietoma, v spolupráci s Klubom vojenských výsadkářov Trenčín pod vedením predsedu klubu Jozefa Krajčira, bola rodákovi Jozefovi Jablonkovi v obci Drietoma osadená pamätná doska. Odvtedy si aj jeho každoročne pripomíname pri výročí oslobodenia Drietomy.

plk. v. v. Ing. Miroslav Ondráš
predseda ZO SZPB generála Golliana Trenčín-1
a Klubu vojenskej histórie protifašistického odboja

[1] Za frontou na východě, J. Šolc, Svět křidel 2003, str. 217.

[2] Jozef Jablonka – vojenský výsadkář – parašutista – rodák z obce Drietoma. Koncept s fotografiami – 28 strán.

[3] Odkaz na www.klubvtn.info, informácia č. 324 a 338 aj nasledujúce informácie č. 359, 404.

Ako Hitler plánoval slovanský holokaust

Nacistický generálny plán „Ost“ predpokladal likvidáciu a presťahovanie miliónov ľudí, fakticky ním išlo o slovanský holokaust, na realizáciu ktorého nacisti mienili použiť vyše 100 miliárd ríšskych mariek, povedal 8. apríla 2020 expert Ruskej vojensko-historickej spoločnosti Nikita Buranov.

„Historické dokumenty fakticky dosvedčujú, že generálny plán „Ost“ bol slovanským holokaustom. Keďže Hitler plánoval zlikvidovať milióny ľudí, pristúpil k tejto otázke s nemeckou pedantnosťou a pragmatizmom. Bola vyrátaná aj cena tohto programu, likvidácia slovanského obyvateľstva vychádzala na 100 miliárd ríšskych mariek,“ uviedol Buranov.

Historik spresnil, že **jednotný dokument, ktorý by sa dal nazvať generálnym plánom „Ost“, dodnes neexistuje**, nakoľko sa nedočkal konečnej podoby. Existovalo niekoľko projektov, ktoré sa neustále prepisovali a menili. „Zachovalo sa niekoľko dokumentov, ktoré dokazujú ciele a úlohy nacistov vo východnej Európe – sú to „**Pripomienky a návrhy ku generálnemu plánu Ost**“. Je to veľký program likvidácie a presťahovania obyvateľstva celých národov, ktorý bol napísaný rovnako zásadne ako **Mein Kampf**. Obe práce

jednoznačne svedčia o tom, že vojna proti ZSSR sa nacistickou vrchnosťou považovala predovšetkým za vojnu proti slovanským národom,“ povedal expert RVHS.

Ďalej pripomenul, že **existuje šesť častí rôznych dokumentov, týkajúcich sa plánu „Ost“**, ktoré sú dostupné na výskum. Prvé dva boli zhotovené skôr, v roku 1940, a týkajú sa územia Poľska, ktoré sa navrhovalo kolonizovať a Poliakov z neho vysídliť. Ostatné štyri dokumenty sa týkajú priamo ZSSR. Práve v nich sa objavujú slová „generálny plán Ost“.

„V týchto štyroch dokumentoch je jasne uvedené, akým spôsobom sa malo likvidovať obyvateľstvo Sovietskeho zväzu. Vyhnáť a masovo vysťahovať. Pri tom sa netreba nechať klamať slovom „vysťahovanie“, pre nacistov to bolo zvyčajné označenie na faktickú likvidáciu ľudí. V mnohých nemeckých dokumentoch sa takáto formulácia používa napr. pre koncentrač-

né tábory,“ vyhlásil Buranov.

Tento projekt bol spracovaný jedným z hlavných činiteľov ríše ríšskym vodcom SS Heinrichom Himmlerom. Okrem neho sa do tejto práce zapojil politik a právnik Konrad Meyer-Hetling.

„Študujúc tieto materiály, začínaš chápať, ako pokojne a cynicky Nemci kalkulovali a plánovali zabiť milióny ľudí. Podľa plánu „Ost“ sa predpokladalo, že vojna so Sovietskym zväzom bude dokonaná na línii Archangel'sk – Astrachán. Potom začínal byť účinným kolonizačný plán a tzv. plán ponemčovania obyvateľstva.

V priestore, ktorý mal byť nemecky „osvojený“ žilo 45 miliónov ľudí, z ktorých 31 miliónov „nebolo žiaducich z rasových dôvodov“. Tí sa plánovali vysídliť na Sibír a po rozdrvení ZSSR tam mali okamžite presťahovať 5 miliónov Nemcov,“ uviedol expert a dodal, že „na ponemčenie sa rátalo obdobie 25–30 rokov, pričom každý národ mal byť proporčne inak vysídľovaný.“

Plán hovoril o likvidácii a deportácii 80–85 % obyvateľstva Poľska, 85 % Litvy, 65 % západnej Ukrajiny, 75 % Bieloruska a po 50 % obyvateľov z Lotyšska, Estónska a Česka.

Podľa ria.ru, 8. 4. 2020, ilustrácie google.com

Boj v SNP bol aj bojom proti slovanskému holokaustu.

Viete, že...?

...o využití SR vo vojne proti ZSSR sa nakoniec rozhodlo tesne pred 22. júnom 1941?

Dňa 19. júna 1941 pricestoval na Slovensko (po návšteve Bukurešti a Budapešti) náčelník nemeckého generálneho štábu pozemného vojska genplk. Franz Halder. Na bratislavskom letisku Vajnory sa stretol s vedúcim DHM (Nemecká vojenská misia) genpor. Paulom von Ottom a s vojenským atašé pplk. Beckerom. Otto tu bol informovaný o želaní „Vodcu, aby sa slovenská armáda zúčastnila nejakej prípadnej akcie“.

21. júna nemecký vyslanec Hanns Ludin Hitlerovo želanie (sprostredkované genpor. Ottom) neformálne tlmočil prezidentovi Tisovi a predsedovi vlády Tukovi. K tomuto kroku sa odhodlal bez predchádzajúcich inštrukcií nadriadených miest, keďže, ako zdôraznil, „pri tomto opatrení sa nejedná len o čisto vojenskú, ale o záležitosť vysokej politiky“. Až následne si vyžiadal inštrukcie nemeckého zahraničného úradu, „či tento vývoj zodpovedá zámerom úradu“.

Obaja najvyšší predstavitelia SR pritom podľa neho „jednoznačne súhlasili“ so vstupom Slovenska do vojny. Dá sa konštatovať, že tá bola pre nich vhodnou príležitosťou na prezentáciu svojej oddanosti Nemecku, s ktorým spájali existenciu SR. Zároveň vstup do vojny ešte pred Maďarskom považovali za osožný z hľadiska územných požiadaviek Slovenska voči svojmu susedovi,“ píše sa v knihe „Slovenská armáda vo vojne proti Sovietskemu zväzu a slovensko-nemecké vzťahy 1941–1945“ historika Igora Baka.

...najväčší počet Hrdinov ZSSR (78) mala počas 2. sv. vojny 112. baškírská jazdecká divízia Minigali Šajmuratova?

Ostatným, teda 78. hrdinom Ruska z tejto divízie, sa 30. 3. 2020 stal in memoriam práve legendárny veliteľ genmjr. Minigali Šajmuratov. Počas Veľkej vlasteneckej vojny jeho divízia dosiahla rad víťazstiev na Brjanskom, Voronežskom, Juhozápadnom fronte a zapojila sa aj do krutých stalingradských bitiek.

Šajmuratov padol v roku 1943, keď sa s jedným plukom vracal z rejdú po nemeckom tyle.

...dňa 1. 10. 1938 Nemci slovami Hermanna Göringa ohlásili vyriešenie svojho potravinového problému?

Pomohlo im v tom Rakúsko, ktoré si pripojili k ríši. Göring konkrétne povedal, že Nemci si už môžu kúpiť biely čerstvý chlieb bez prímiesi kukuričnej múky a ražný chlieb s nízkym percentom otrúb.

Do tých čias malo Nemecko potravinový problém. Ľudia trpeli na nedostatok masla a mäsa. Ich prídely boli na potravinové lístky.

...Medzi cvičencami výcvikového práporu vo Vyšnej a Nižnej Vladiči a v Sucheji „bolo aj hodne Cigánov z východoslovenských dedín“?

„Uniformy sa vtedy nešili na mieru. Jeden Cigán vyfasoval veľmi dlhý plášť a veľkú čiapku. Nabádal som ho: „Vymeň si tie veci s kamarátom, veď pri zdravení nemôžeš ani ruku vytiahnuť z rukáva. A akože budeš bojovať, keď pre čiapku nevidíš?“

Odpovedal šibalsky: „Pri zdravení si vysúkam rukáv. A keď sa začne strieľať, budem utekať s čiapkou pod pazuchou...“

Stávali sa však aj horšie veci. Iný Cigán zasa utiekol z frontu. Keď ho chytili, takto sa bránil: „Túto noc sa mi snivalo, že mi manželka porodila veľmi pekné dievčatko. Tak veľmi sa mi zažiadalo vidieť ho. Neodolal som...“

Väčšina Cigánov však bojovala dobre,“ uvádza v knihe Víťazné salvy genmjr. František Novek.

...počas operácie NATO jej letectvo dokázalo juhoslovanskej armáde za štyri mesiace zlikvidovať len 20 tankov, rovnaký počet samochodiek a 18 BVP?

Všetky ostatné stovky zničenej „techniky“ boli nafukovacie makety tankov, OT, BVP... Takto si srbská strana zachovala hlavnú časť svojich bojových síl, o čom sa NATO presvedčilo, keď začala vychádzať z kosovských lesov.

V ostatnom období sa k zničeniu 8 nafukovacích systémov PVO Pancir-S1 v Sýrii nechcelo priznať Turecko.

Legendárny čínsky mysliteľ Sunzi povedal, že vojna, to je cesta uvedenia do omylu (klamstva). Odborníci preto hovoria, že počet falošných cieľov sa bude vo vojenstve stále zvyšovať.

A. Mikundová a – r –

- **Banská Bystrica – Stred:** Ján Mojžiš 97, Oto Sovák 89 a Kvetka Pavelková 87 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Ján Liska 85 a Dušan Dobrik 60 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP, Jána Rýsa:** Magda Šuleková 70 rokov.
- **Bernolákovo:** Terézia Haničová 80 rokov.
- **Bratislava 24:** Ing. Ján Gregor 97 rokov.
- **Bratislava 29:** Ladislav Havran 85 rokov.
- **Cetuna:** Jana Kuhajdová 60 rokov.
- **Cinobaňa:** Jaroslav Konárek 88 a Július Gombala 87 rokov.
- **Čierny Potok, arm. gen. Ludvíka Svobodu:** Martin Krnáč 65 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Alžbeta Kováčiková 70 rokov.
- **Galanta:** Danica Bartošová 75 rokov.
- **Giraltovce:** Ľudmila Maťašová 95 rokov.
- **Harmanec:** Jozef Knopp 84 rokov.
- **Hnúšť'a:** Viera Lulčová 55 rokov.
- **Hrachovo:** Mária Sirotiaková 75 rokov.
- **Kordíky:** Viera Donovalová 60 rokov.
- **Krajná Bystrá:** Mária Paniková 75 rokov.
- **Ladomirová:** Anna Omasková 65 rokov.
- **Lehôtka:** Ján Bernát 70 rokov.
- **Lipany:** Mária Tarasovičová 65 rokov.
- **Liptovská Kokava:** Kvetoslava Bačíková a Milan Bačík 70 rokov.
- **Lovinobaňa:** Božena Filčíková 83 rokov.
- **Lučenec I.:** Zuzana Brémová 99 rokov.
- **Lučenec II.:** Jozef Beník 85, Mária Magdemeová 80 a Milan Vísmek 60 rokov.
- **Medzilaborce:** Kvetka Pirníková 65, Žaneta Siríková 40 a Monika Černegová 45 rokov.
- **Myjava:** Kristína Paulíková 95 a Viera Púllová 89 rokov.
- **Nová Baňa:** Stanislav Štamposký 94 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Anna Štefančová 70 rokov.
- **Piešťany:** Viera Bedrnová 95 rokov.
- **Pohorelá:** Veronika Haluš-

- ková a Anna Puťošová 80, Mária Malecká a Ing. Štefan Kráľ 70, Veronika Novosadová 65, Emília Panisová 55, Peter Pletka 40 a Ing. Ján Tlučák 35 rokov.
- **Poltár:** Magda Virličová 50 rokov.
- **Prešov, klub pri ZV SR:** Jozef Čorba 70 rokov.
- **Radvaň nad Laborcom:** Andrej Urban 60 rokov.
- **Rimavská Sobota J. Bolfika:** Pavel Fábry 70 rokov.
- **Rimavské Brezovo:** Elena Brndiarová 95 rokov.
- **Rožňava:** Ján Komáromi 89, Helena Slaninková 85, Ing. František Kardoš 75, Helena Ičová 70, MUDr. Vladimír Drábik a Alena Kováčová 65, Tatiana Dusová, Alena Quirschfeldová a Marta Crmanová 60, Edita Droždiaková 55 rokov.
- **Slovenská Lupča:** Jolana Hrabčíková 82, Milan Mačkovič 75, Ľubica Peťková 70 a Mária Zákršmidová 65 rokov.
- **Stará Kremnička:** Štefan Lupták 81, Štefan Kolón 70 a Mária Barianová 40 rokov.
- **Sučany:** Apolónia Žáková 85 a Jolana Majerová 70 rokov.
- **Svidník:** Vladimír Lipták 65 rokov.
- **Svit:** Ján Perinaj 88, František Klein 75, Alena Froncová 70 a Ján Havaš 65 rokov.
- **Tlmače:** Anna Kurucová 75 rokov.
- **Topoľčany 2:** Veronika Brišková 93, Jozef Bystričan 89 a Martin Lazányi 45 rokov.
- **Trenčín 1:** Oľga Malíková 75 rokov.
- **Uderiná:** Marek Maďar 40 rokov.
- **Utekáč:** Katarína Vrábl'ová 90 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Dušan Koreň 75 rokov.
- **Želiezovce:** Mária Kišďurková 89 a Štefan Szabó 75 rokov.
- **Žilina 2 – mesto:** Margita Podmanická, Marcela Mičlová a Pavol Hrebenár 70 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Ilustračné foto

Rozlúčka s Vierou Kusou, rodenou Kubenkovou

Na konci marca nás vo veku nedožitých 99 rokov opustila dlhoročná členka ZO SZPB pri SAV č. 39 Vierka Kusá, pravdepodobne posledná členka rozhlasového súboru povstaleckého Slobodného vysielateľa v Banskej Bystrici.

Vo svojom rodisku v Martine nasávala revolučnú atmosféru už v týždňoch pred vypuknutím SNP, vďaka tomu, že patrila do sociálneho prostredia, z ktorého mnohí boli zakladajúcimi ohniskami revolučného vrenia v Turci.

Ako herečka Slovenského komorného divadla mala už skúsenosti hlásateľky z martinského vysielania Slovenského rozhlasu a preto po krátkom zapojení sa do povstania ako dobrovoľná sestra pri zriaďovaní frontového stanoviska prvej pomoci v martinskej Roľníckej škole odišla do Banskej Bystrice. Tam sa zaradila do skupiny pracovníkov Slobodného slovenského vysielateľa, medzi ktorými našla veľa kolegov zo slovenských divadiel (hercov, dramatikov, režisérov) a ďalších pokrokovým zmýšľajúcich ľudí. Pracovala ako hlásateľka a recitátorka až do ukončenia vysielania z Banskej Bystrice.

Po zániku rozhlasového štúdia odišla do hôr, ale po pár dňoch padla do zajatia. Z pešieho transportu sa jej podarilo ujsť. S veľkým zármutkom však po celý život spomínala na svojich kolegov – povstalcov, ktorým sa nepodarilo uchrániť svoje mladé životy a zahynuli na bojisku alebo v koncentračnom tábore. Ich pamiatku si uctila v knihe

svojich spomienok a zásluhou prácou v našej ZO SZPB.

Do konca svojho života prejavovala lásku a žičlivosť k druhým, lebo taká bola. Členovia našej ZO SZPB jej všetko to dobré, čím nás obohacovala, radi opätovali a spoločne sme tak vytvárali nezabudnuteľne príjemnú atmosféru našich stretnutí.

Česť jej pamiatke a veľká vďaka za trvalé spomienky, ktoré nám spríjemňujú naše životy.

Kamila Bacigálová, Ivan Kusý

Zomrela vnučka Ludvíka Svobodu

Dňa 8. apríla 2020 zomrela vo veku nedožitých 70 rokov vnučka bývalého veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR profesorka PhDr. Luďa Klusáková, CSc.

Posledná rozlúčka sa konala v úzkom kruhu

rodiny. Spoločné uloženie urny sa uskutoční na cintoríne v Kroměříži, len čo to situácia dovoľí.

Z rodiny sa s L. Klusákovou rozlúčila maminka Zoe i synovia Miroslav a Vojtech s rodinami.

-r-

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Očová:** so 73-ročným Ing. Jozefom Luptákom.

■ **Sučany:** so 72-ročným Ladislavom Vydrom.

■ **Svidník:** s 91-ročným Michalom Hudákom.

Česť ich nehnúcej pamiatke!

Zomrel posledný francúzsky partizán v SNP

Dejiny pomoci francúzskych partizánov v bojoch SNP prišli o posledného svedka. V obci Malestroit v Bretónsku zomrel v pondelok 13. apríla 2020 vo veku 96 rokov Roger Naël, ktorý spolu so svojimi krajanmi pomáhal pri oslobodzovaní Slovenska.

„S veľkým smútkom a ľútosťou oznamujeme správu o úmrtí pána Naëla, posledného preživšieho z jednotky francúzskych partizánov, ktorú v bojoch SNP viedol kapitán Georges Bazarer de Lanurien. V srdci prechovával spomienku a úctu voči svojim spolubojovníkom, z ktorých

viac ako štvrtina zahynula počas povstania,“ priblížil tlačový atašé veľvyslanectva Francúzskej republiky Didier Rogasik.

Dôvodom úmrtia podľa informácií ambasády nebolo ochorenie COVID-19.

Vtedy 19-ročný Roger Naël bol v roku 1944 najmlad-

ší z 200 Francúzov z práporu Foch, ktorí bojovali proti nemeckej armáde na území Slovenska; 56 z nich padlo a 45 bolo zranených. Na vršku Zvonica na Strečne pri Žiline, kde bojoval i Naël, je pochovaných 24 francúzskych bojovníkov.

Obec Strečno udelila Naëlovi v roku 2017 čestné občianstvo, v tom istom roku v septembri získal francúzsky partizán i štátne vyznamenanie SR Rad Bieleho dvojkríža 2. stupňa.

-r-

Kniha: Spoza Oblíka

Do obsahu knihy *Spoza Oblíka* Janko Varga zaradil i svoje spomienky z vojnového obdobia 1941-45 zažité v rodných Petrovcich, dediny učupenej na východnom úpätí Slanských vrchov neďaleko Hanušoviec nad Topľou a pomenoval ich ako obrázky a ohlasy z hôr.

Pri príležitosti 75. výročia od ukončenia 2. svetovej vojny autor publikácie cíti veľkú povinnosť spomenúť si na všetky obeť vojny, na smrť padlých vojakov, ale aj civilných občanov, ktorí položili za oslobodenie národov spod fašistického útlaku to najdrahšie, svoje životy.

Autor v diele spomína, že v Petrovcich v priebehu vojny našli úkryt i mnohí cudzinci, uhliari, Židia, Rómovia, najviac i najčastejšie však partizáni, ktorým v tom čase velil nadporučík Ľudovít Kukorelli a Ivan Kononovič Baľuta.

Janko Varga Lipnický – narodený 9. 6. 1931 v Petrovcich v okrese Vranov nad Topľou sa venuje regionálnej histórii, píše básne a prózu.

Je členom SZPB a bol dlhoročným predsedom HDK pri Oblastnom výbore SZPB v Prešove. Je spoluautorom publikácie *OblV SZPB v Prešove* – „V boji za slobodu – protifašistický odboj v prešovskom regióne v rokoch 1939–1945“.

Obrazom hrôzy autor nazval útok Nemcov na pozície partizánov v lesoch nad Petrovcami 7. 9. 1944, kedy plameňom vzplanuli viaceré obce na okolí – Matiaška, Hermanovce, Petrovce, Zlatá Baňa, i zastrelenie šiestich nevinných občanov z Nemcovie.

Prečo je potrebné pripomínať si tieto udalosti aj dnes? Hlavný dôvod spočíva v tom, že dnešná mladá generácia o hrôzach 2. svetovej vojny vie veľmi málo, možno aj nič a spolieha sa iba na informácie z internetu.

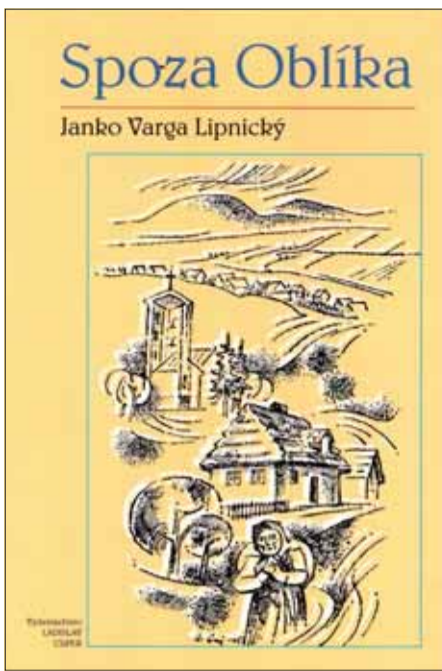
Nazdávam sa, že publikácia je dobrou pomôckou pre školy v blízkosti rodiska Janka Varga i podnetom na zorganizovanie besedy s jej autorom. Publikácia Janka Varga Lipnického – *Spoza Oblíka* si našla svoje miesto i v skromnej knižnici OblV SZPB v Prešove.

Obrazom hrôzy autor nazval útok Nemcov na pozície partizánov v lesoch nad Petrovcami 7. 9. 1944, kedy plameňom vzplanuli viaceré obce na okolí – Matiaška, Hermanovce, Petrovce, Zlatá Baňa, i zastrelenie šiestich nevinných občanov z Nemcovie.

Prečo je potrebné pripomínať si tieto udalosti aj dnes? Hlavný dôvod spočíva v tom, že dnešná mladá generácia o hrôzach 2. svetovej vojny vie veľmi málo, možno aj nič a spolieha sa iba na informácie z internetu.

Nazdávam sa, že publikácia je dobrou pomôckou pre školy v blízkosti rodiska Janka Varga i podnetom na zorganizovanie besedy s jej autorom. Publikácia Janka Varga Lipnického – *Spoza Oblíka* si našla svoje miesto i v skromnej knižnici OblV SZPB v Prešove.

Ján Krajčovič, podpredseda OblV SZPB v Prešove, foto Ján Eštok, tajomník OblV SZPB v Prešove

Prvé ruže v kytici

Dňa 21. 4. 2020 sme dostali od Oblastnej organizácie SZPB Poprad „prvé ruže“ do virtuálnej kytice pri príležitosti 75. výročia víťazstva nad fašizmom. Sú to príspevky žiakov 9. A triedy ZŠ a MŠ z Veľkej Lomnice.

- Eva Habiňáková: **Môj pradado bol vojak**, poézia, vlastná fantázia a spomienky prababky na vojnu.
- Michaela Kaňuková: **Z rozprávania mojej prababky**, rozhovor s prababkou Annou Javorovou, fotografie.
- Alžbeta Karkošková: **Adolf Burger**, fotodokumentácia, životopis, kniha Dejiny Veľkej Lomnice.

mentácia, životopis, kniha Dejiny Veľkej Lomnice.

- Veronika Lapšanská: **Oslobodenie Veľkej Lomnice**, próza, kniha Dejiny Veľkej Lomnice, doplnené výstižnou kresbou, mapa Slovenska.
 - Martina Madejová: **2. svetová vojna, z rozprávania babky**, poézia, vlastná fantázia, dejepis pre 9. ročník.
 - Dominik Danis: **Deň víťazstva nad fašizmom**, úryvok dokument, fotomontáž, žiak 5. triedy ZŠ SNP Galanta, Cintorínska 465, Veľká Mača.
- Ďakujeme za spoluprácu a podporu mládeže a žiakov ZŠ predsedovi OblV SZPB v Poprade Michalovi Kopkovi. I. Lacková

Kontroverzná kniha

Česi ako iniciátori a spolupáchatelia holokaustu?

Dňa 4. februára sa na nemeckej ambasáde v Prahe konala prezentácia knihy „Medzi Prahou a Mikulovom,“ ktorú prezentujú ako „prvé fundované dielo o dejinách židovského života v českých krajinách“. Historik Ivo Cerman upozornil na kontroverzie v kapitole venovanej obdobiu protektorátu, kde sú Česi predstavení ako spolupáchatelia holokaustu.

Najprv na svojom blogu na webových stránkach Aktuálně.cz český historik, publicista a vysokoškolský pedagóg Ivo Cerman poukázal na to, kto stojí za vydaním tejto knihy. Uviedol, že **hlavnou iniciátorkou a editorkou knihy „Medzi Prahou a Mikulovom“ je česká historička Katarína Čapkovej, pracovníčka Ústavu súčasných dejín AV ČR, zároveň dlhodobo zamestnaná v New York University in Prague Jiřího Peheho.**

Ďalej cituje úryvok z rozhovoru Kataríny Čapkovej, ktorý poskytla v apríli 2018 pre denník Právo, v ňom hovorila o probléme „českej spolupivity“.

„Príbeh holokaustu Židov sa u nás rozpráva ako výlučne nacistický zločin. Čo je tiež problematické a čoskoro vyjdú publikácie, ktoré tento výklad pozmenia. Americký historik Benjamin Frommer pripravuje knihu o zavádzaní protizhidorovských nariadení za protektorátu, o podiele mestských úradov na getoizácii Židov, ku ktorej niekde dochádzalo skôr, ako to nariadili Nemci...“ cituje Cerman slová Kataríny Čapkovej a poukazuje na to, že práve americký historik Benjamin Frommer sa tiež ujal kapitoly o holokauste v novej knihe o Židoch.

Podľa Cermana je zvalovanie viny za holokaust všeobecnejšou tendenciou americkej historiografie, ktorá len odráža šíriacu sa nenávisť k národom východnej Európy. HSP/Sputnik zo 7. 2. 2020 (výňatok)

Celý článok: <https://www.hlavnespravy.sk/cesi-iniciatori-spolupachatelia-holokaustu-nemeckom-velvyslanectve-predstavili-kontroverznu-knihu/2043723>

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

So sídlom Štúrova 14/8, 811 02 Bratislava – Staré Mesto

Právna forma: Občianske združenie

IČO: 00177431

Vyzývame svojich členov, priateľov a sympatizantov, aby využili možnosť poukázania 2-percentného podielu zaplatenej dane z príjmov a poskytli tak podporu pre našu činnosť v roku 2020.

SZPB bol na tento účel zaregistrovaný dňa 4. 12. 2019 v zozname prijímateľov 2 % dane v Notárskom centrálnom registri (www.notar.sk) pod sp. zn. NCRIs49695/2019. Aktuálne tlačivo už s údajmi SZPB je možné stiahnuť zo stránky www.szpb.sk

Tlačivo po vyplnení je potrebné podať na daňovom úrade podľa miesta trvalého bydliska spolu s potvrdením o príjme, ktoré vystaví zamestnávateľ v prípade, ak ste zamestnancom do 30. 4. 2020. Ak ste podnikateľom, podávate vyhlásenie k 2 % dani priamo v daňovom priznaní do termínu podania daňového priznania na daňový úrad podľa miesta sídla firmy.

Za Váš príspevok a prejavenu dôveru vopred ďakujeme.

Ústredná rada SZPB

Kontakt: e-mail: ekonomka@szpb.sk

telefón: 02/38104942, 0911 151512 www.szpb.sk

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

k Američanom. Pre neho sa tak oslobodenie Prahy nestalo principiálnym, chcel sa len dočkať Američanov, a získať tým akúsi úľavu.

Sovietske velenie vysadilo k Buničenkovi dôstojníkov – výsadbárov s návrhom, aby prešiel s vojakmi na stranu ZSSR. Amnestiu mu navrhli. On to odmietol. No a tým sa s konečnou platnosťou sám postavil mimo zákon.

...nemecké vojská, ktoré ostali v meste, pochopili, že Američania neprídu, dohodli sa s Čechmi, že odídu z mesta a urobili to len preto, lebo dostali informáciu, že Červená armáda sa blíži k Prahe. Preto osloboditeľom Prahy fakticky, i akokoľvek inak, bola Červená armáda! Pretože bez Bitky pri Moskve, bez Bitky pri Stalingrade, bez dobytia Budapešti, bez dobytia Berlína by nebolo nijakého oslobodenia Prahy.

Podľa rozhovoru Komsomolskej pravdy s N. Starikovom. Youtube.com, 14. 4. 2020

(Poznámka Bojovník – preklad slov N. Starikova je presný. Osobitne pri používaní pojmu Čech a Čechoslovák. Lebo z jeho slov sa dá súdiť, že odstránenie sochy Koneva je aj naša hanba. Preto to musíme našim českým bratom tiež pripomínať!)

■ Branislav Fábry: Odstránenie sochy Koneva a nedôstojné súvislosti

V reakcii na odstránenie sochy maršala Koneva sa objavili výhrady voči soche britského premiéra W. Churchilla, ktorý má na svedomí viaceré zločiny.

V Prahe sa však nachádzajú aj ďalšie ideologicky sporné sochy, od osobností stredoveku až po osobnosti 20. storočia. Čo keby sa nejaký „dobrovoľný sochár“ inšpiroval výrokom O. Koláča a začal prirábať nepohodlným pražským sochám rúšky, povedzme zo sadry? Alebo keby nakreslil na tieto sochy rúšky farebným sprejom? A čo keby svoju „vtipnú“ aktivitu dovedol do dôsledkov tým, že by v mene karanténnych opatrení vylamoval zo súsoší tie postavy, ktoré nedodržiavajú „bezpečnú vzdialenosť“. Pražskej samospráve by zrejme do smiechu nebolo... Keďže maršal Konev má veľké zásluhy aj o oslobodenie Slovenska, ktoré začal na Dukle, objavila sa **iniciatíva vedená J. Čarnogurským** s cieľom odkúpiť sochu za znaleckú cenu a postaviť ju na Slovensku. ...J. Čarnogurský... dokázal oceniť význam obeť vojakov, vedených maršalom Konevom.

Práve na našom území sa tiež núka viacero dôstojných miest na umiestnenie, spojených s históriou druhej svetovej vojny. Čarnogurského iniciatívu pritom podporujú aj poslední žijúci účastníci SNP zo SZPB, ktorí si pamätajú, ako veľmi dôležitý bol pre ich prežitie postup Konevových armád a ktorí dnes so znechutením sledujú nedôstojné konanie pražských politikov.

Davidva.sk z 12. 4. 2020 (výňatok)

Znamená, majúce problém s priateľmi

Newyorská astrologička a numerologička Ruby Miranda nazvala znaky zverokruhu, ktoré si ťažko nachádzajú priateľov, uviedol list Your Tango.

Ruby uvádza, že každé znamenie ovplyvňuje naše vzťahy s inými ľuďmi. Napríklad, ak vám priatelia spôsobili bolesť a vášmu znameniu je vlastné pochybovať, pravdepodobne budete pristupovať k novým vzťahom opatrne. Napríklad, Levy sa nad tým ani nezamýšľajú: pre nich je rozširovanie komunikačných stykov prirodzené a vždy úspešné.

Rakom sa zase páči tráviť čas vo veľkých spoločnostiach („čím viac, tým je veselšie“), no zvyčajne ich nebaví rozhovor vo dvojici. Raky chcú, aby okolo nich bolo dobre, no odychovať chcú radšej sami.

Vodníci sú vo väčšine plachí introverti, preto sa ťažšie zhadujú v názoroch s inými. Nehovoriac, že zvyčajne nikomu nedôverujú a myslia si, že

Čítaničko

ich nikto nemá rád. Sú pripravení „zahrať sa na priateľstvo“, v skutočnosti však nikomu nedôverujú a im sa tiež neoplatí dôverovať. Naozajstne si cenia len rodinu a milovaných.

Nikto nemá tak veľmi rád priateľov ako Panny. To však neznamená, že spoločenské styky im idú ľahko. Často totiž majú voči okoliu veľa požiadaviek, otvorene hovoria, čo si myslia, no a to sa nie každému páči.

Blížencom je vlastné o všetkom pochybovať a preto sa hockomu len ťažko zdôverujú. Zoznamovať a stýkať sa je pre nich ťažké, pretože sa obávajú, že možní priatelia budú od nich viac vyžadovať, ako môžu

poskytnúť. Blíženci do priateľského vzťahu nič neprinesú, no zoberú si z neho všetko, čo sa len dá.

Ryby sú hanblivé a keď sa už odhodlajú stýkať, všetko veľmi prežívajú. Chcú sa priateľiť, sú však presvedčené, že s nimi nikto nechce nič mať. Ryby majú nízku sebadôveru a okolie si o nich môže myslieť, že je to spôsobené bezodnými potrebami v emočnej podpore. To mnohých odradzuje.

Váhy sú pokojné a ľahko sa znášajú s inými, no je to len pozlátka. Známe sú svojou dobrotou, ale opäť je to len zdanie. Ak ste pripravení priateľiť sa s Váhami, budete sa musieť zmieriť s tým, že sa nikdy nedozviete, aké sú naozaj. Budú milé, no k srdcu si vás nepripustia a s ešte menšou pravdepodobnosťou vám venujú svoju lásku.

- r -

HISTORICKÝ KALENDÁR

26. apríl 1943 – Najvyšší sovietsky ZSSR vyznamenal vojakov 1. čs. poľného práporu v ZSSR za statočnosť v bojoch pri obci Sokolovo.

26. apríl 1945 – Ako uznanie za bojovú činnosť venovala Lomonosova univerzita v Moskve bojovú zástavu čs. zmiešanej leteckej divízie. Minister národnej obrany generál Svoboda pri tejto príležitosti povedal: „Vy, ktorí ste absolvovali sovietsku školu a teraz bojujete po boku stalinského letectva, máte všetky predpoklady byť jedným zo základov novej československej armády.“

27. apríl 1944 – V B. Bystrici vzniká Vojenské ústredie – ústredný orgán pripravujúci povstania v slovenskej armáde. Veliteľom bol pplk. gšt. Ján Golian. Styk s partizánmi mal zabezpečovať mjr. Jozef Marko.

28. apríl 1947 – V Prahe sa začal proces so zradcami K. Čurdom a V. Gerikom, ktorí spolupracovali s gestapom a pomohli pri vypátraní atentátnikov na Heydricha. Oboch popravili.

28. apríl 1952 – Platnosť nadobudla separátne mierová zmluva USA a ďalších 47 krajín s Japonskom, ktorú podpísali 8. 9. 1951 v San Franciscu. Konferencie sa zúčastnili aj ČSR, Poľsko a ZSSR, no socialistické krajiny sa k tejto zmluve nepripojili.

29. apríl 1942 – Prvý „rodinný“ transport zo Slovenska s počtom 1 054 osôb prišiel do Osvienčimu. Z tohto transportu 331 žien a detí nebolo zaregistrovaných, ihneď po selekcii skončili v plyne.

29. apríl 1943 – Sovietske najvyššie velenie schválilo sformovanie 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR. Mala 16 tisíc príslušníkov, 50 tankov, 280 diel.

29. apríl 1947 – O 11.57 hod. bol obesený zradca Karel Čurda, odsúdený na trest smrti. Žiadosť o milosť si nepodal.

30. apríl 1939 – V Krakove vznikla zahraničná vojenská skupina, cez ktorú smerovala väčšina čs. emigrantov do Francúzska. Od mája do augusta 1939 ich bolo takmer 1 200.

30. apríl 1945 – Vojaci 3. brigády pod velením plk. Selnera prešli ráno 30. apríla do útoku. Jej 6. peší prápor spolu s prieskumnou rotou zdolal odpor nepriateľa západne od Mojšovej Lúčky, prenikajú do Žiliny a ráno o 9.30 hod. mesto oslobodzujú. Oslobodená je aj Považská Bystrica.

Útok na prechod Malej Fatry sa začal už 12. apríla (na najvyšších kopcoch Martinských hólí bola až 1,5 m vrstva snehu), postup zastavujú nepriateľské protiseče. Nové boje začínajú od 17. apríla a trvajú do 26. apríla 1945. Z pohľadu náročnosti oslobodzovania nášho územia čs. jednotkami dávajú niektorí historici boje o Malú Fatru hneď za Duklu a Liptovský Mikuláš (1. čs. armádny zbor v ZSSR tu stratil 1 328 ľudí).

30. apríl 1945 – Príslušníci 1. čs. armádneho zboru v ZSSR po prvýkrát vstupujú na české územie.

30. apríl 1945 – Červená armáda oslobodila Žilinu, Kysucké Nové Mesto, Považskú Bystricu a Ostravu.

Máj 1943 – 1. čs. samostatný poľný prápor v ZSSR a náhradný pluk sú premiestnené do Novochopevska, kde sa z nich tvorí jadro 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR. 11. júna 1943 bol za jej veliteľa vymenovaný plk. L. Svoboda.

Máj 1945 – V Bratislave bol založený Zväz protifašistických politických väzňov a ilegálnych pracovníkov.

1. máj 1941 – V obci Hraň v okr. Trebišov zriadili fašisti internačný tábor, v ktorom uväznili vyše 2 000 osôb.

1. máj 1945 – V Prerove vypuklo povstanie. Začiatok májového povstania českého ľudu. 2. mája nasledovali povstania v Nymburku a Poděbradoch. 3. mája začali štrajkovať svatoňovskí baníci a robotníci v Úpici. Do akcie vstúpili aj partizánske skupiny a 3. mája zaútočili na nemecké jednotky pri Semiloch, Železnom Brode, Novej a Starej Pake. Vyvrcholením bolo pražské povstanie.

1. máj 1955 – V Prahe na Letnej bol odhalený pomník sovietskeho generálneho tajomníka J. V. Stalina. Odstrelený bol v roku 1962.

1. máj 1994 – Vďaka ministrovi obrany SR Pavlovi Kanisovi vznikol Vojenský historický ústav. Preto sa podarilo delimitovať archív a múzeum.

2. máj 1939 – Do platnosti vstúpila nová branná moc, ktorú sa velenie slovenskej armády rozhodlo vybudovať po ozbrojenom konflikte s Maďarskom.

Tento proces sa mal diať pod drobnohľadom nemeckých orgánov. Z tohto dôvodu sa na Slovensku už v máji etablovala Nemecká vojenská komisia (DMK – Deutsche Militärkommission, veliteľ genpor. Franz Barckhausen). Jej činnosť od začiatku determinoval fakt, že nemecká strana sa po neúspešných rokovaníach s Poľskom (ohľadne svojich požiadaviek na odstúpenie Gdanska a koridoru do Východného Pruska) rozhodla využiť Slovensko ako nástupný priestor na útok svojej armády proti tomuto štátu. DMK sa mala podieľať predovšetkým na rokovaní o charaktere ochranného pásma a o charaktere a veľkosti slovenskej armády. Zmluva o ochrannom pásme, ktorej podpis sa v dôsledku sporných bodov neustále odkladal, bola urýchlene uzavretá 12. 8. 1939.

ZRNKÁ HUMORU

Vina reklamy

- Ach, keby ste len vedeli, koľko ma stojí reklama!
- A to ako, však žiadnu si neobjednávaté?
- To nie, ale moja žena ju číta.

* * *

Nedokonalá výchova

- Viete, že deti bezdomovcov sú veľmi nedisciplinované?
- ???
- Lebo rodičia sa im nemôžu vyhrázať: „kým žiješ v mojom dome...“

Chlapík sa s'ťažuje kamarátovi

- Predstav si, mám sedem detí so siedmymi ženami.
- Ale, čert to ber, aj tak to bol najkrajší týždeň v mojom živote.

* * *

Vyznanie šťastného chlapa

- Vírus korony je to najšťastnejšie, čo ma v živote stretlo. Moja manželka už nechce cestovať, nič už nenakupuje, pretože všetko pochádza z Číny.

Aby sa vyhla masám, prestať chodiť aj do nákupných centier. Celý čas trávi s maskou na puse.

Ten vírus, to je požehnanie!!!

* * *

Z rozhovoru kamarátov:

- Počul si, že Jožo je v nemocnici?
- Veď včera som ho ešte videl ako behá na hrádza s krásnou blondínkou.
- Hej. Aj jeho žena ho videla.

SLOVENSKÉ PRÍSLOVIE	sídlo v Rusku	podzemný brloh	ostrov, po taliansky	modravo	skratka pre tlak krvi	mužské meno	domácke meno Norberta	pomôcky: IRON, AJS, LIP, SON, ANISTON	nafukuje	ľudská bytosť	kričí	žrde na vozoch	druh zeleniny
americká herečka								lasicovitá šelma					
1. časť tajničky								pooral					
železo, po anglicky					prosila za niekoho								
osud, po ukrajinsky					predložka	oseká						2. časť tajničky	zimná vetrovka
						zariskoval							
pomôcky: AČIT, TALAN, ISOLA	zdanlivo	vyhnutý kočovník					druh korenia				ukazovacie zámeno		
		3. časť tajničky					kráčala				posedával		
predložka			vzdialila sa chôdzou							syn, po anglicky			
			energia							dom. meno Kornélie			
anglický motocykel				kameň na ostrenie kopy					obloha				
				pera, po anglicky					uzlík v tkanine, po česky				
znova nadobudol život					EČV Krupiny			nezaháňaj					
					51 rímskymi číslicami			skratka knokautu					
zakaľovalo							vianočná pieseň						
omámil							opalok, po česky						

Správne vylúštenie tajničky z č. 7 znie: Ktorí veria v krásu svojich snov. Knihu posielame Jánovi Tišliarovi z Moštenice.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

BOJOVNÍK
Dvojtyždenník antifasistov

Vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov • Šéfredaktor Dr. Vladimír Mikunda, editor Dr. Vladimír Dobrovič, redaktorka Mgr. Adriana Mikundová • redakčná pracovníčka Mgr. Darina Molnárová, tel. 02/38104948 • Internet: www.szpb.sk, e-mail redakcia: sefredaktor@szpb.sk, bojovník@szpb.sk • Redakčná rada: predseda JUDr. Jozef Pupala, tajomník Dr. Vladimír Dobrovič, členovia – Doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc., RSDr. Jozef Petrás, Mgr. Ľubomír Jančo, Dr. Kamil Krištofik, Doc. PhDr. Viliam Longauer, CSc., PhDr. Štefan Horváth, PaedDr. Jozef Rodák • Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Štúrova 8, 815 72 Bratislava • IČO 00177431 • Neobjednané rukopisy a fotografie sa nevracajú • Výchádza dvojtyždenné, cena jedného čísla 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov) • Objednávky na predplatenie prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty • Objednávky (aj do zahraničia) vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Úzbecká 4, 820 14 Bratislava 214, e-mail: predplatne@sposta.sk • Predaj v novinových stánkoch zabezpečuje MEDIAPRINT-KAPA, Pressegross, a.s., Vajnorská 137, 831 04 Bratislava • Tlač: DOLIS GOEN, s.r.o., Sklenárska 6, 811 02 Bratislava • Grafická úprava: Peter Procházka – G-T-P. Ročník XLIV (LXV) • Podávanie novinových zásielok povolené riaditeľom pošty pod č. 2606/93 zo dňa 27. 7. 1993 a RPR poštou Ba 12 z 15. 12. 1993 pod č. 191/93 • Index č. 49 036, ISSN 0323-2018 • ISSN 2585-9625 (online) a ISSN 0552-3885 (tlačové vydanie) • Evidenčné číslo: EV 204/08. Titul neprešiel jazykovou korektúrou.